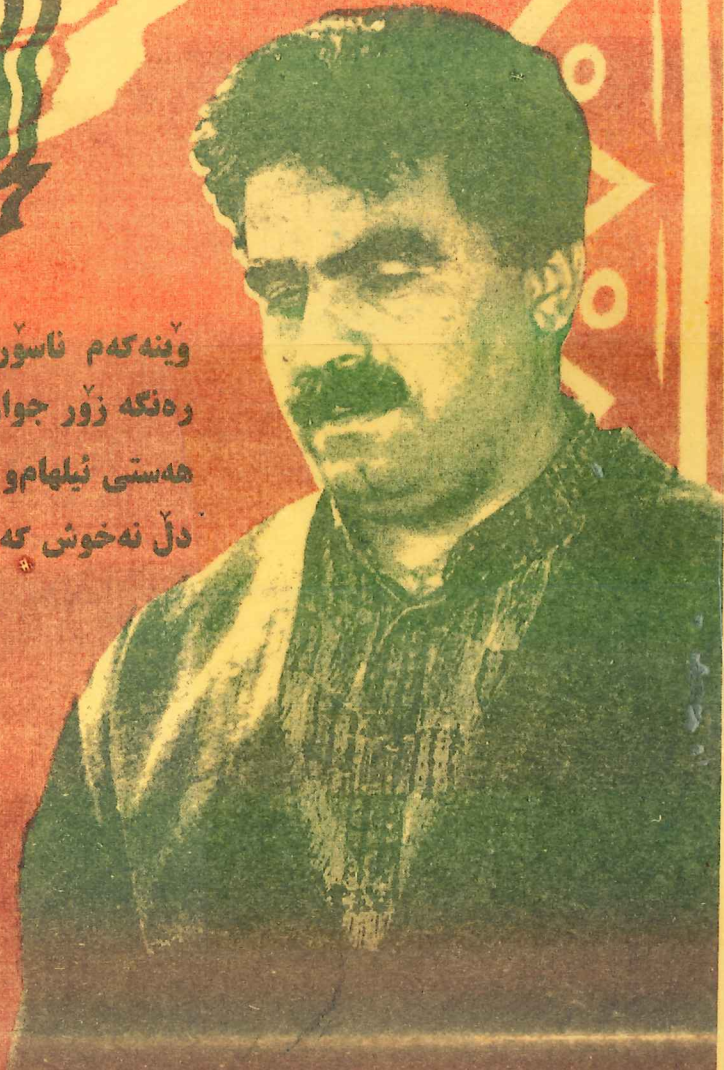

که ژاوهی وږ

بهره می تیکو شانی نه ده بی
ناسر تاغابرا (ژاکاو)

وینه که م ناسوره کانی نه و دلهی تی دانیه
رهنگه زور جوان و گهشت دیم به لام هیچ وانیه
هستی نیلهم و بروسک نه م دهر ونهی توانده وه
دل نه خوش کهوت و که ژاوه م کردو بوم رازانده وه

کتابفروشی نالی
اکرامی منبر ۰۹۱۴ ۷۹۵ ۲۵۴۷
آدرس: مهاباد - چهار راه آزادی ۰۹۱۴ ۲۴۲ ۶۷۷

شماره ثبت ۱۲۱۷۶
تاریخ ثبت
شماره زنده‌بندی انگرد PIR

۳۲۵۹
۱/۶۹

سندوسیمای جمهوری اسلامی ایران
کتابخانه
مرکز مهاباد

فاسنامه

نیوی کتیب: که ژاوهی دل

شاعیر: ناسری ثاقابرا «ژاکاو»

ناوهندی بلاوکرده‌نوه: چاپه‌مه‌تی و ئینتشاراتی ره‌ره‌روی مه‌هاباد

پیت چن: زانیار - مه‌هاباد

وینه‌ی روبه‌رگ: زانیار - مه‌هاباد سی‌رای سهد نیزام ته‌لیفون ۲۸۴۴۸

هه‌ژمار: ۵۰۰۰ دانه

قه‌تع: وه‌زیری

چاپ: هه‌وه‌ل

سالی چاپ: ۱۳۷۸ هه‌تاوی

شابک ۹۶۴ - ۶۸۰۶ - ۱۱ - ۲

964 - 6806 - 11 - 2

گوشاوی

نهم کتیبه به پیئی ئیجازه نامه‌ی ژماره ۱/۳۳۹۳ - ۱۳۴ تاریخی ۱۳۷۷/۱۱/۲۱
و وزارت قهره‌نگ و ئیرشادی ئیسلامی له چاپ دراوه و مافی له چاپ دانه‌وه ته‌نیا
بو ئینتشاراتی ره‌ره‌وی مه‌هابادپاریزراوه.

ناسر ماغابرا (ژاکا)

۱	پیشه کی
۸	له خودوانی شاعیر

به شی یه که م

۱۱	ته مه ننا
۱۲	مه دحی پیغه مبه ر
۱۴	مه دحی نه بی
۱۶	پیره ساز
۱۷	شه وه زهنگ
۱۸	بووکی به هار
۲۰	زستانی لادی
۲۲	پاییزی مه هاباد
۲۴	دووره ولات
۲۵	شین گیری هیمن
۲۸	په ری هه لبه ست
۲۹	موسیقیای به هار
۳۰	گولزاری سوونتاو
۳۱	رازی شه و
۳۲	شاهکاره پیکه نین

وه رگیزانی وتوویزی رووده کی و خوسره وانی
۷

۳۴	..... له فارسيه وه بو زماني كوردی
۳۵	..... قوماری گهر دوون
۳۶	..... شینتی هه ژاران بو هه ژار
۳۸	..... قه سه م نامه
۴۰	..... شاری ژاراوی
۴۱	..... به هاری حه له بجه
۴۳	..... چوارینه کان
۴۵	..... ته خمیسی شیعیکی وه فایی
۴۷	..... هه وری خه فته
۴۸	..... ئەمن و په پوو له
۴۹	..... هاژهی جه غه توو
۵۰	..... به شار هات
۵۱	..... دهنگی چوم
۵۲	..... دهردی ئەوین
	وه رگیرانی شیعیکی «میهدی ئەخه وان سالیس»
۵۳	..... به كوردی (ده لاقه)
۵۴	..... ههستی ته نیایی
۵۵	..... من و مهینهت
۵۶	..... شالاوی گورگ
۵۷	..... مه ته لی دونیا
۵۸	..... له گهل شیعیکی حافزی شیرازی (موله ممهع)
۵۹	..... ماموستای دلسۆز
۶۰	..... گولی یادگار
۶۱	..... هه زار ناله

۶۲	خەمی زەمانە (بە یادی ھونەر مەندی نە ماملی)
۶۴	زەنگی حیساب
۶۵	بە میوانی
۶۷	کە وە کە م
۶۸	ئاواری حەلە بچە
۶۹	وەرگیرانی شیعی شیخ عەبدول قادری گەیلانی
۷۰	خەزانی نارهوا
۷۱	بەرەو پێشووی تەک بەیتیکی ھێمن
۷۲	تەنزی فالگیر
۷۷	کۆپلە ی خەم
۷۸	گۆلی سوور
۷۹	ولاتی من
۸۰	سۆزی دل

بەشی دوھەم شیعی نوێ

۸۲	یادی نو
۸۳	ئاوینە
۸۴	گەردە لوول
۸۵	بووکە چینی
۸۷	کاتە ژمیر
۸۸	ئەوینی شاعیر
۹۰	نەو بەھار
۹۲	کچی ئاسمان

۹۴	.....	کانی
۹۶	.....	بووکه بارانه
۹۸	.....	ههلبهستی ههلفریو
۱۰۰	.....	ئاگر
۱۰۳	.....	چاوهری
۱۰۷	.....	میوانی ئاسمانی
۱۱۰	.....	مه‌رگی ئاوات
۱۱۳	.....	وتووێژ
۱۱۵	.....	پردی ئه‌وین
۱۱۷	.....	سووتمان
۱۱۸	.....	کۆلکه‌ی دارستان
۱۱۹	.....	شه‌مه‌ننه‌فه‌ر
۱۲۰	.....	گۆمه‌ شووشه
۱۲۱	.....	نفرین
۱۲۲	.....	شاعیری نیشتمان
۱۲۶	.....	ده‌ریای ژیان
۱۲۹	.....	بۆمن مه‌گری
۱۳۰	.....	بیره‌ وه‌ریه‌ زی‌رینه‌کان
۱۳۳	.....	بی‌ وه‌فایی
۱۳۷	.....	رووبار
۱۳۹	.....	ئاخرین نامه
۱۴۱	.....	ته‌نیا له‌ چیا

به نیو و یادی سه چاره‌ی جوانی و نوین و خوشه‌ویستی

پیشه‌کی

ماوه‌یه‌ک بوو برای هونه‌رمه‌ند و به‌هه‌ست ، شاعیری روناک دل (کاک ناسر ناقابرا) راسته‌و‌خو یا له‌ریگه‌ی دوستانه‌وه له منی ده‌ویست که شتیک له‌سه‌ر ده‌فته‌ری شیعه‌ره‌کانی بنووسم . نه‌منیش به‌راستی نه‌خوم له‌و راده‌دا ده‌دیت و نه‌ته‌و ده‌رفه‌ته‌م بو‌ده‌ره‌خساکه‌ته‌و داو‌خوازه‌به‌جی بینم ، هه‌ر بو‌یه‌ماوه‌یه‌کی خسیانند تا شه‌وی بینج شه‌ممو ۱ / ۸ / ۱۳۷۶ که له‌ماله‌به‌رپرسی نه‌نجومه‌نی نه‌ده‌بی مه‌هاباد (کاک نه‌حمده‌به‌حری) کو‌بوونه‌وه‌یه‌کی دوستانه‌ه‌بوو و کاک نه‌حمده‌قازی ، کاک فه‌تتاج نه‌میری ، کاک قاسم موئه‌ییه‌دزاده و ... چهند که‌سی دی له‌ته‌دیب و هونه‌رمه‌ندان له‌و کو‌پرده‌دا هه‌بوون ، نه‌منیش که‌ریگه‌م که‌وتبوه‌ته‌و مه‌جلیسه‌پیروزه له‌ته‌نیش کاک ناسر دانیشتبووم . جاریکی دی ته‌وباسه‌هاته‌وه‌گو‌پری و کاک ناسر ته‌وجاریش ته‌و داوایه‌ی لی‌کردم و کوتی بو‌ته‌نجامی ته‌و کاره‌ش هیج په‌له‌م نیه ، که‌ته‌من ئیدی قسه‌م لی‌پراو به‌لینیم دا له‌قه‌ده‌ر توانایی و زانستی که‌می‌خوم ته‌و ته‌رکه‌به‌جی بینم .

چهند روژیک به‌ر له‌پشوودانی نه‌وروزی سالی ۱۳۷۷ی هه‌تاوی ده‌فته‌ری شیعه‌ره‌کانی کاک ناسر گه‌یشته‌ده‌ستم و له‌ماوه‌ی ۱۵ روژ پشوودانی نه‌وروز ته‌و ده‌فته‌ره‌به‌مه‌سلی مه‌شهوور بوو به‌ره‌فیقی سه‌فه‌ر و حه‌زه‌رم . له‌و ماوه‌دا له‌نیو

باغی خه یالاتی جوانی ناسر دا به دلی خوّم گه رام و شیعره دلنشینه کانیم به وردی
خوینده وه . به کورتی و نه وهنده ی پیشه کی یه ک ئیزن ده دا بیرو رای خوّم را
ده گه یه نم :

نه و پیداویستیانه ی که نه ورو پسرپورانی نه دهب بو شیعری جوانی ده ژمیرن
بریتین له : زمانی ساده و ره وان و پاراو ، خه یالی ناسک ، ریک و پیکی رسته کان و له
ته و او ی وانه گرینگ تر په یام و ناوه روکیان باشر بلیم کاکل . زور به ی
شیعره کانی ناسر نه و پیداویستیانه ی تیدا هه یه ، نه ویش گه لیک جوان و دلنشین . بو
نموونه بر وانن :

گومه شووشه

ماسی یه ک له شووشه یه گدا ،
به ده ۴ شین و گرینه وه ،
سه ری به دیواری بلوورین دا ده دا ،
به فوی ده کوت : من کوری ده ریای هه راو ۴ ،
له ده ریادا له گه ل سه ده ف و مرواری هاونشین و تیگه لاو ۴ ،
هه یفه دیلی گوزه تاو ۴ ،
هه یفه گیری ته شته گولم ،
من په روه رده ی لانگی فوراژه ی شه پو لم .
قهت باکم به هه ته ر نیه ، مه له ی تاوی کپ و زه لکاو هونه ر نیه .

به وهی نی ورد و بی سه نگم،
 له جینی فوئی دا من ئومبیری توره وانم ، من جینی ته مافی نه هه نگم،
 رزگارم کهن با توره وان ، به شهرتی ژین و مهرگم توره کهی باوی،
 به لام ژینی مهیته ناوی گوته شووشه ی تهسک و بی شه پۆلم ناوی

سه یری نه و هه مووه نیگاره شیعرانه کهن :

کچی ئاسمان

کاتی شه و بالی ده کئی شی به سهه، چیاو ده شت و چه مان،
 هه ریمی جوانی ون ده کا له بهر چاوی نامه هه مان،
 مانگی تابان ،
 گه وره کهی دایکی ئاسمان،
 دینه سهه تالاری ئاسۆ.
 چاو ده برینه ده شتی شین و گوئی ده داته بلویری شوان ...

له شیعری ناسر دا ته رکیباتی گه لیک جوان و نوی و به جی هه یه ، بو نمونه له
 شیعری "هه لبه سستی هه لفریو" دا نه و ته رکیبه جوان و تازانه هه ن : گوئی سووکی

دهنگ هه لگري ميغناتيسي - چاوي حيزي كاميره كان - حه بسی ئارشيو -
پيخوستي شه پولي راديو - گوڤرخانه ي گووار - و... كه هه ركام له و ته ركياته زور
به جي به كار هاتون . له شيعري "ميواني ئاسماني دا" ده لي :

ميواني پي چكوله ي هه نگو به رزي ئاسماني ،
به گورزيگي چيا له رزين ، ته قولبايي زه وي ده كاو ئيزني هاتنه ژوووي ده وي ...
پر به گه رووي هه وراڻ ده لي ...

شيعره كاني : "هه لبهستي هه لفر يو" ، "ئاگر" ، "مه رگي ئاوات" ، "شه مه ننه فەر" ،
"شاعيري نيشتمان" ، "ده رياي ژيان" ، و ... هه ركام تابلويه كن كه بيچگه له
تايه تمه ندييه كاني شيعري جوان و ريك و پيك ، گه ليك په يامي به رزو بلندي
ئينسانيان تيدايه .

شيعري نوي و شيعري كلاسيكي ناسر ناوه روک و په ياميان هه يه ، شيعريش كه
ناوه روكي هه بوو جوان و دلنشينه ، چ كلاسيك بي و چ نوي ، ئه ساس و بنه ما
ناوه روک و په يامه .

تابلوي سروشت به شيعري كلاسيك ئاوا ده كيشيته وه :

ٺه و لاوه رووناک دلہ بریتی یہ لہ : شیعری نویی زور جوان ، پیئج خشته کی ،
مولہ ممہ ع ، وەرگیپرانی شیعری لہ فارسی یہ وہ ، نیایش و پیاہلدانی جوان ،، کہ ہەر
کام لہ وائہ رہنگ و بون و جوانی تایبہت بہ خویان ہہ یہ . سادہ و رہوان و دلنشین
بوونی شیعرہ کان یہ کییک لہ تایبہ تمہندیہ کانی شیعری ناسرہ . چہن جوان و پر
ہہست دہلی :

غولامی گوی لہ ٹہمری میہرہ بانیم
مہالہ عیشق و دلداری وہ لانیم

ہہ تا ماوم لہ سووچی جی ژوانیم
زہمانہ تاجی بہ فریشم لہ سہرنی

چ ورہ یہ کی بہرز و نہ بہزین لہ و شیعرہ دا ہہ یہ :

لہ ژانی دہرد و فہم تا روژ نہ فہوتم
بہ پالہ ستوی زہمانہ قہت نہ کہوتم

لہ گہل دہرد و فہمان شوگار سہوتم
لہ مہیرانی ژیان ہەر ہلنہ ہاتم
چہندہ راست بینہ کہ دہلی :

بہ ہیوانیم ہہ تا قیامت بمینم
ہہ مہو گوی نادہمن ، دل نامرینم

لہ بہرچی ٹاہ و ٹہسرین ہہ لوہرینم
مہ بہستم وانیہ نہ مہنی پہ ژارہ

بہ ختہ و ہرانہ ورد بوونہ وہ لہ شیعری ناسر نیشان دہدا کہ کاری ہونہری ٺہ و
ہونہر مہندہ (قہوسی سعوددی) تی دہ پہرینتی و بہرہ و باشتر بوون و بہرزتر بوون
دہروا .

ژیانی ناسر، وهک خوئی که متاکورتیکی له سهره تایی دهفته ره که ییدا باس کردووه
 پر بووه له تالی و سویری و تهنگ و چه له مه، به لام تهو هونه رمنده نه به زیوه و
 نه وه ستاوه و له به رامبه ر بارو دوخی ناخوش دا پیاوانه موقابه له ی کردووه، که
 تهوش نیشانه ی وره یه کی یه گجار به رزه.

ئه من له گهل دهفته ری شیعه ره کانی ناسر سات و کاتیکی خوشم هه بوو. پر به دل
 ئاره زوو ده که له هه موو پله و پایه ی ژیانی دا سلامهت و سه رکه و تووبی و تهو
 به ره مه جوان و ره نگینه ی بو چاپ بکری و بلاو بیته وه، له داهاتووش دا
 ئاسه واری جوان تر بخولقینی و پیشککش به زمان و ئه ده بی کوردی - که ئه وا
 ماویه که ده راویکی روونی بوکراوه ته وه - بکا، تا به یارمه تی خوداو وره ی لاوه کان،
 فره هنگ و زمان و ئه ده بی ئیمهش پله به پله بیته ریزی زمان و ئه ده ب و
 فره هنگی گهلانی دی.

سه یید مه مه مه د سه مه دی
 به هاری سالی ۱۳۲۷ هه تاوی
 مه هاباد

به نیوی خوای زانا و تاقانه

نه من ناسری ناغابرا کوری نه حمهد و رابيعه له بیستی خهرمانانی سالی ۱۳۴۷ی کوچی هه تاوی ، له ناوایی بهرده ره شان سهر به شاری مه هاباد له بنه مالیکی وه زپردا له دایک بووم. تا ته مهنی سی سالی ژیانیکی ئاساییم هه بوو ، به لام له ته مهنی سی سالی دا وه ک هه موو مندالانی نه و مه لهنده تووشی نه خوشی سووریژه (سرخک) بووم.

برایه کی گه وره تر له خوشم نه و نه خوشیهی گرتبوو ، نه و عومری دا به خوینهران و دایک و باب و کس و کاری من به سهره خوشی براهه مه وه سهر قال بوون و منیان له بیر چووه ، که نه و نه خوشیم به چاو گرتبوو ، کاتیک پی یان زانی که سه د مه خابن زور درهنگ بیوو . دوکتور به تووره یه وه به دایک و بابمی گوتبوو : کهم ته رخه می وه بی موبالاتی ئیوه بوته هوئی نه وه یکه نه و منداله بی گونا هه چاوه کانی له دهس بچن .

به لی له مه و دوا ژیانی تازه و ناخوشی من له دنیا په کی تاریک و بی دهره تاندا دهستی پی کرد . په ژاره و هیوا براری بالی به سهر مالی ئیمه کیشابوو . شه و و ژوزه کانی ته مهن یه ک له دوا یه ک هاتن و رویشن ، من خووم به دنیای تاریکه وه گرت به لام روونا کاییم له بیر نه برده وه به لکوو نه ووم به ولاتیک ده زانی و پیم و ابوو به جیم هیشتوو.

کاتی ته مهنم بوو به حهوت سال ، هه م بو من و هه م بو دایک و بابم جووریک نیگهرانی و دله پراوکی به دی هاتبوو ، بابم و هیندیک کهس ده یانگوت : ده بی بچی ه لای پیش نویژی ناوایی بو قورئان خویندن به لام من که نه م ده ویست له هاواله کانم

جوئی بیهوده ، پیم و ابوو ده بی بچمه قوتابخانهی ئاواپی بو دهرس خویندن .
پیشتر له چهن کهسی خویندهوار بیستبووم که رووناک دلان ده توانن له
قوتابخانه دهرس بخوینن و به پلهی پاش بگهن .

باوهری من له گهل باوهری بنه ماله کهم یه کتری نه ده گرته وه کیشه له نیوان
من و نه وان دهستی پی کرد ، وه چهن روژی خایاند تاله دوا پیدا ، توانیم ماموستای
قوتابخانه به رمه ماله خو مان و له گهل بابم قسه بکاو قانعی بکا .

دوای وت و ویزی بابم و ماموستا من له قوتابخانه نیونوسیم کردو ، به شادییه وه ،
وه له ههل و مهرچیکی روحی زور باشدا هه موو روژی ده چوو مه وه قوتابخانه .
سه رو نه تیشینم به و شیوه یه تا پولی پینجه می سه ره تایپی دهرسم خویند . پیویسته که
بلیم من له پولی چواره می سه ره تاییه وه دهستم به شیعر کو تنی کرد به زبانی فارسی .
وه له زور کی بهر کی شیعر و تار نووسی دا که له لایان دایره ی فیگردن و بارهینانی
شاری مه هاباد به ریوه ده چوو به شداریم ده کردو ئه گهر پله ی هه وه له نه بام حه تمه ن
دوو هه م بووم . له و ریگایه وه خه لات گهلکی زورم وه دهست هینا . چاکم له بیره
گه وره ترین کی بهر کییه ک که من به شداریم تیدا کردو له سه تحی ئیراندا به ریوه

چوو ، نه و ده مه بوو که من له پولی هه وه لی (متوسطه) لقی علمی ئینسانی له
شاری مه هاباد و له ده بیرستانی ئاسایی دا دهرسم ده خویند ، کی بهر کی یه کی
شیعر نووسین بوو که له نیو قوتابخانه کانی ئیراندا به ریوه چوو وه من خه لات
هه وه لی ئه و کی بهر کی یه م له دوکتور مه جیدی حه دادی عادل وه رگرت که نه و ده م
وه زیری فیگردن و بارهینان بوو . به لی جا له باسی ژیان نامه که دوور نه که وه م
که عه رزم ده کردن دوا ی ته و او کردنی دهره ی سه ره تاییم بو دریزه ی خویندن
هاتمه شاری مه هاباد له سه ر ریک که وتنی دایره ی فیگردن و بارهینانی مه هاباد و
فیگردن و بارهینانی گشتی ولات ته ما گیرا که من له یه کی له قوتابخانه کانی
ئاسایی نه و شاره دا نیونووسی بکه م و له دهرسی ماموستایانی ئه و مه دهرسه یه
که لک وه ربگرم به لام ماموستایه کی تاییه تیشم هه بی ، بو دهرسه کانی ریازی و

عه ره بې و ټينگليزې. وه ټه و سې دهرسه م به خه تي نايينايان واته خه تي بريل بخوينم. به م جوړه هموو سالي و بې دوا که وتن پله کاني خویندنم تي په راندو له سالي ۱۳۷۰ ي کوچي هه تاوي دا له لقي ئابووري کومه لايه تي واته (اقتصاد اجتماعي) ديپلوم وهرگرت. بو زانستگاي ميللي ولات دهر نه چووم به لام سالي دوايي له تاقې کاري زانستگاي نازادي ئيسلاميدا بو لقي حوقوقي قه زايي له شاري ره فسه نجان دهر چووم به لام نه بووني توانايي مالي و نه گونجاني ژياني به ته ني بو من له شاري کي غه ريب، بوو به هوې ټه و يکه به قه ولي دانيش جوويان، ئينسرافم ليډا.

هر ټه و ونده که تواني بووم به مالي بسلمينم که منيش وه کو کوري خه لک بو زانستگا دهر چووم و نيوم له روژنامه دا هاته وه بو من هموو شتيک بوو. ماو ه يه ک دواتر له گه ل کچي مالي کي ئاشنا له شاري شنو زه ماوندم کرد، به ره همي ټه و زه ماو ونده کچي کي يازده مانگانه يه که هر دووک لا، ئوگري کي زورمان پي هه يه و نيوشمان ناوه ريزان واته شاره زا. ئيستا من مالي کم له به رده ره شانه و مالي کم له مه هاباده. وه له گه ل دهنگ و رهنگي ناو ه ندي مه هاباد کارده که م و چيروک بو راديوو، ته نزو شانو بو تلويزيون دهنووسم بو نووسينيش سه فيه ي خيزانم يارمه تيم ده دا که تا پولي دووه همي (متوسطه) دهرسي خویندووه. به پيويستي ده زانم که سپاسي کي زور له دوستي به ريزم کاک سيامه ندي به ختازر بکه م که شيعره کاني له من وهرگرت و هينانيه سه رکاغه ز ده نا بوخومان ټه و ماو ه يه مان نه بوو.

ناسر ئاغابېرا - مه هاباد

۱۳۷۲ ي کوچي هه تاوي

٤ تەمەننا

ئەي شەوقی ئەقەدەسی رووت، ئارامی دڵ پەشیوان
 ئەي نیوی لایەقی تو، شەهەدە لەزار و لیوان
 ئایینی بەرھەقی تو، مەحفووزی دوو جیھانە
 بو زکری خالقی تو، تەسبیحە بەردی کیوان
 ئەي شاسواری مەحشەر، دیمەن بە سانی ئەختەر
 روژی وی لادەتی تو، کۆشکی زولم دەشیوان
 ئەي شافعی زەعیفان، ئاویڤنەي شەریفان
 بیعسەت لە دوای هەمان و نیوت لە سەدری نیوان
 تو بووی بە ئیزنی رەززاقت، نیشتی لە شانی بورراق
 یەک شەولە دوو ئەفەس دا عەرش و سەمات دە پیوان
 من گەر خومار و مەستم بادەي هەقە مەبە ستم
 نەک ژەھری ئاگرین و تالووی دارە میوان
 ئەي دەرگەھي نیازم من دوو تەلەب دەخوازم
 کورتی کەووە لە عالەم، دەستی دژو دزیوان
 روژی شەفاعەتی تو، ئاواتی ئومەتی تو
 زەینیک لە ناھومیدان، عەفویک لە سەر بزێوان

مەھاباد

۱۸ی پووشپەر ۱۳۶۶

مەدھى پېغەمبەر

ئەي شاھى جەھان ئارا ، ئەي لايەقى سولتانى
 ئەي گەۋھەرى بى گەردى پر مەعرەفەت و جوانى
 ئەي مەتلەعى رووناكى ، بو كۆمەلى ئىنسانى
 تو شافعى داماوى ، تو مەجبۇبى يەزدانى
 ئەي دەسگرى گومرايان ، ئەي سەرۋەرى زانايان
 تا قانەبى ئازايان شايستەبى قوربانى
 ئەي رېبەرى دل پاكان سەر كردهبى پياو چاكان
 ھىۋاى دلى خەمناكان نىشانەبى فەرغانى
 تو ئەكرەم و نازدارى ، بەخشەندە و غەففارى
 پېغەمبەرى موختارى ، گەنجىنەبى قورغانى
 دل پر خەفەت و ژانە بى بەھرە لە ئىحسانە
 بو مەحشەر و تەنگانە ھەرتوى كە پەنامانى
 ئىنسان چ غەمى نارت تو شافىعە سەردارت
 شوكرانەبى دەربارت ، ئەي خالقى سوبحانى
 من زارو پەشو كاوم ، وىلى ھەۋەسى خام
 گىرى كەلەك و داوم ، تو يارى زەعيفانى
 زەينىك بەدە جالى من ، روژ و شەۋى تالى من
 شو تىك بخەمالى من ، ئەي جلوھى نوورانى

ھەر کەس بەو ھیمنی ناکیشی پەشیمنی
 ئەو دڵ بو پەرشانی نەقزی نیە پەشیمنی
 ئەو تاجی شەری ئادەم ، لوتفی بە جیھان ئادەم
 بە گیان و دڵ ئامادەم سەر دانیمە فەرمانی
 سەرداری بەرزەمە قدم ، فەخرە بو ھەموو عالەم
 پیروژ لە موسلمانان میلادی نەبی ئەکرەم

مەھاباد

ئای چۆرەردان ۱۳۶۶

مه دحي نه بي

سولتانی به شهر ، به حری که پهم ، خوړی دوو عالم
میوانی سه ما ، دژ به سه نهم ، نه شپه فی ئاده م
سهر هاته قه ده م گاهی دهرت ، سه روه ری نامی
عه فوم که ، نه مانم ده نه مین ، ههر تو په نامی
ئی خوړی حه قیقه ت ، موته جه للی له مه جازت
ئی روحی موقه پرهب ، مونسی رازو نیازت
ئی هه وری هومیدی تینووان ، دهستی فه یازت
ئی کسیری دلی ناسره ، سه وقاتی حیجازت
وه ختی سه فهره و پیم نیه توشه و حه سه ناتم
یه ک عومره که بیهوده له شوین ئاوی حه یاتم
به و ده وله ته بی که لکه له دهس چوو ده م و کاتم
هیوام به و هیه بولبوله که ی حه مدو سه ناتم
کاتی که به شهر دهست به سه ری نه فس و هه و ابوو
کاتی که زه وی ملک و مه کوئی جهل و ریا بوو
کاتی که سه نهم سه روه رو ئاورگه خودا بوو
تازیزی له دایک بوو ، چرای عه رزو سه ما بوو
به و مه ولووده پیروزه به شهر به ختی ژیاوه
بو تخانه سه روبن بوون و ئاورگه کوژاوه

بوئاده میان حوججه تی دوایی خویندراوه
 قاسیدی خوداهات و سه نه م دهوری نه ماوه
 به و موئمینه مزگینی بدن مات و حه زینه
 سایه ی به شه فاعه ت هه یه ته و ماه جه وینه
 عوسمان و نه بوبه کرو عومه ر جیگری وینه
 وا دای له جیهان شوقی چرای شاری مه دینه

مه هاباد

۱۳۶۹ به فرابار ۱۳۶۹

پیره ساز

۴

وهره ئه‌ی پیره‌سازی هاونشینم
 وهره‌ئهی شاهیدی عومری خه‌سارم
 بلی رازی ده‌روونی پرله تاسه‌م
 وهره ئه‌ی زه‌مزه‌مه‌ی ئاواته‌کانم
 له‌ تو‌ به‌م‌لاوه‌ که‌س نی‌ یاوهرم بی‌
 ئه‌ گهر تاوئی مه‌لی شادیم له‌ لایه
 له‌ جه‌نگه‌ی مه‌ینه‌ت وروژانی تالی
 ئه‌ گهر تیری ئه‌وین ده‌دری له‌ جه‌سته‌م
 ئه‌ گهر خه‌مخوری دایکی نیشتمانم
 من و تو‌ تازه‌ حه‌یفه‌ لیک جودا بین
 له‌ گهل تو‌ خوژگه‌ حه‌شری من کرابا
 ئه‌ گهر ئه‌هلی شه‌فاعه‌ت بووم و ره‌حمه‌ت
 ئه‌ گهر فه‌رمانی سووتانم درابا
 بشو‌ ژه‌نگی دلی کۆنله‌ی ئه‌وینم
 بنالینه‌ له‌ ده‌س به‌ختی نه‌یارم
 به‌ گوئی دل‌بهر بگا‌گرفه‌ی هه‌ناسه‌م
 ئه‌وا دیوی خه‌فه‌ت ده‌بزی ته‌کانم
 هه‌واداری دلی سه‌پودا سه‌رم بی‌
 له‌ لای توش به‌زم و هه‌له‌په‌رکی و هه‌رایه
 له‌ ژیر په‌نجه‌م له‌ من خو‌شتر ده‌نالی
 ده‌که‌ویه‌ کیشه‌یه‌کی سه‌خت و حه‌سته‌م
 ئه‌ تو‌ ده‌یله‌ی سرودو نه‌غمه‌کانم
 له‌ ته‌کی یه‌کتر وه‌کو ئه‌ولاد و بایین
 له‌ گهل تو‌ روحی من که‌یفه‌ر درابا
 خومار و تار به‌ده‌ست چووبامه‌ جه‌ننه‌ت
 کل و پۆلوم له‌ تاری خو‌م کرابا

به‌رده‌ره‌شان
 ۱۳۶۷ کهل‌اویری

شهو زهنگ

۸

شهو زهنگ چه تری ره شی کرده په نای دل به خه مان
 تا پشوویکی بدن کویله له دهس جهوری زه مان
 چه می بالای سپی داری مهله ژیرباری خه فته
 ته مه نم رویی وه کوو تیرو قه دم بوو به که مان
 دله که ی پرکه سه روتهم له سه رم گهش ناکا
 نه به هارو گول و خونچه و نه بزهی خونچه ده مان
 من له گه ل شه و دله خانووم به خه یال داناوه
 مه یه دل به ر، مه یه تیکی مه ده خانوو چکه که مان
 من و دل نوقمی خه یالاتی شه وی ده ی جوورین
 شه سیتیره بوونه چرامان و خه فته شه و چه له مان
 گه لی جاران چوومه چاکی و شه مم هه لکرد بو دل م
 نه مده زانی شه وی رهش ، ناکه نه روژ، نووری شه مان
 جهوت ئاواتم وه کو کورپه له دل دا رازاند
 شه وه پیی فیرو به جه و تو یکی شتاقم بوئه مان

به رد ره شان

۱۳۶۹ پووشپه ری

بووکی بهار

رووم کرده چیا روژی به ته نیایی له تاوت
 ئیواره بوو گازی کزه با، ئیسکی ده ساوت
 کیو خال به له ک وورهش بوو له دوا روژی ره شه ممه
 بای وه عده ده هات به فرو سه هؤل خوئی ده بزات
 هاره ی خرو دؤل هییدی ده هات ووزه وی ده یگوت !
 ئووخه ی دیوی زستان که نجاتم بوو له داوت
 لرونکه ی که ژی به فرین و بهرز رووته ن و رهش بوو
 پیم کوت زه وی ، ده ربینه له بهر ، بهرگی دراوت
 سه وروژ به که ژاوه ی گوله وه هاته وه ئه ی کیو
 کانی تهقی سه رچاوه درا، جاری که ئاوت
 دیتم له پر ئاوا ییه که مان بوو به گری گهش
 ئاوا بئی ولاتم بژی کیژو کوپی لاوت
 کاتی که به ره و مال بوومه وه روانیمه بانان
 هر لاو بوو به جیژنانه دراوی ده فراوت
 پرسیم که چ باسه چیه ئه و به زم و هه رایه
 بیستم که سبه ی بووک دی مه یل که ، شه که راوت
 کاتی که سبه ی دابه زی ئه و بووکی دل ئه ستین
 سه د مهسته دلی لاوی به تیری ده نگاوت
 جیازی لاله زاره ، تازه بووک نیوی به هاره
 ئه ی پیت له سه رم سه وزه له بووک ، چهن خوشه ناوت

هه وریش بو زیره وشانت دوو پرو گه وهه ری باراند
 چارشیبوی سپی لاده له روو هه ل بیینه چاوت
 کو ترو کهوو و بولبول هه موو گورانی ده خوینن
 سیروو وه سه ماکه وتوونه ، وا دینه سلاوت
 عالم هه موو دلخوشه له ته شریفی موباره ک
 جیژنی قه ده میان گرتووی به کولیچه و قاوت
 قوربانی کهوت بم ئه ی که ژوکیوی به هه بیته
 ئه و وه پزه ده گه ل شه نگه کوران چهن خوشه راوت

بهرده پره شان
 ۱۳۶۱ ی ره شه ممه ی

زستانی لادی

زستانه سپای سه‌رما و سوډل
 داره گوږیزی به‌فر له کوډل
 دیوه سپی که‌وته ته‌لان
 دان‌درا کورسییه که‌ی چه‌لان
 دیوه‌خان گهرم بوون دیسان
 به‌رز بوو ده‌نگی مشاران
 شه‌خته دای له‌ره‌ز و میوان
 بیل و وه‌روه‌ره ژیان‌ه‌وه
 گران بوو نرخ‌ی کلاوان
 نه‌سپی راوی له سه‌ف دران
 مامز هه‌ستا له گهرمه‌لان
 چه‌پله و گوږپه‌ی شوږه سواران
 راستی نه‌گهر زستان دادی
 دوور له گرمه‌گرمی شاری
 سه‌ت ژینی ماشینی دینی
 تامی قاورمه‌ی زستانی
 خورمای جورابینی ساده‌م
 سه‌یری کوسه و میرمیری
 له دئی، زه‌برووزه‌نگی زستان
 به‌فری له‌گ‌له‌گ و پیریون
 ئاخری به‌هار هه‌ر دیپته‌وه
 ئاخری شه‌مال به‌ناله‌نال
 ده‌خوشی سیلاوی ده‌شت و دوډل
 گه‌ماپروی داوه ده‌شت و دوډل
 ئیستا گوږیزی بوونه سه‌هوډل
 به‌ره و گهرمین روین مه‌لان
 هاته‌وه وه‌ختی شه‌و چه‌لان
 سوږه هاته‌وه مه‌جلیسان
 قرچ‌وو هوږ که‌وته نیو داران
 مهر گه‌پانه‌وه له کیوان
 په‌نکه‌و یه‌خچال کوژانه‌وه
 بوو به‌گرمه‌و گه‌مه‌ی لاوان
 تاژی ره‌سه‌ن رسته کران
 خوشی به‌ره‌و رډو ته‌لان
 ده‌شتی پر کرد وه‌کوو جاران
 کانگایه‌کی گهرمه‌ لادی
 پر له سه‌فا له هاوکاری
 سه‌ت خه‌مت بی یه‌ک نامینی
 کوا خه‌لکی شاری ده‌یزانی
 به‌له‌تیفه‌ی شاری ناده‌م
 سه‌ت فیلمی فیلاوی دینی
 راده‌بری وه‌ک شه‌وی مه‌ستان
 با داخی خوین بریژن
 رووی ره‌ژیی پانا بیته‌وه
 راده‌په‌ری له به‌فری زال
 قرچه دئی له پشتی سه‌هوډل

لمبوزی له خوّل وهرده دهین   ثاوری کاوهی تی بهرده دهین
به فری په سار ده توینه وه   کانیای روون ده ژینه وه
شیلانی سوور ده روینه وه   کوتره په ریوه دینه وه

مها باد

۱۳۲۲ هجری به فرانباری

پاییزی مه‌هاباد

۴

هستی پئی به سامی پاییز دیته گوی له سه‌وزه‌زاران
 ده‌می شینی بولبولانه و سه‌رو روو رنینی داران
 ئه و به‌هاری شوخ و رازاوه نه‌ماوه شوینه‌واری
 ته‌پ و توژی لی به‌رزبوو گول و چیمه‌نی نزاران
 ئه و گه‌لا گه‌شه و نه‌شانه‌ی به‌سه‌با ده‌هاتنه له‌نجه
 هه‌موو ئیسته بوونه پیخوستی ریباری ریباران
 فاتیحا ده‌لی له‌باخان هه‌وری دلپه‌روشی پائیز
 وه‌کوو ئاری چاو ده‌ریژی له‌سه‌ری تنوکی باران
 به‌روژی‌ده‌بی له‌کوستان چیخ و تاوولی دوله‌مه‌ندان
 کوچه‌ری سه‌هه‌ند و سامه‌ند هه‌موو چول ده‌که‌ن هه‌واران
 باخه‌وان له‌بووکی باخی دوری میوه‌دا ده‌مالن
 دورری توو ده‌خه‌ن ده‌نیو خاکی خه‌زینه، جوتیاران
 زه‌وی زه‌رد و تینووه و خوینی برا له‌شاره‌گانی
 هه‌وره ره‌ش ده‌بن به‌ساقی، ده‌ده‌ن ئاوی دیمه‌کاران
 گه‌رچی پاییزه و خه‌زانه، وه‌لی خویشن ئه‌و دلانه‌ی
 که‌وه‌فا ده‌که‌ن به‌قه‌ولان و به‌دل ده‌که‌ن قه‌راران
 گه‌لی لاو ده‌گه‌ن به‌ئاوات و گه‌لی ده‌که‌ن به‌شایی
 ده‌سه‌لا له‌نامرادان و خه‌نی له‌نازداران
 ئاوه‌دانه سه‌رله‌نوئی مه‌کته‌بی عیلم و شوینی زانست
 قه‌له‌م و کتیب به‌ده‌ست دینه‌وه‌کوری خوینده‌واران
 ئه‌وه پاییزیکی دیش هات و خه‌زانی خسته‌گولزار
 تو‌بله‌ی چ پاییزیک بی که‌پرۆین به‌ره‌و مه‌زاران

وهره سهیری شاره‌کهی من که خه‌زانیشی به‌ه‌اره
ئاوه‌دان بی ئه‌ی مه‌ه‌اباد، ئاوه‌دان هه‌زار جاران

مه‌ه‌اباد
ه‌دای ره‌زبه‌ری ۱۳۶۶

دووره ولات

من و دل دووره ولاتین و غه ریب و نامو
 دووبه دوو هه لده کزین و به رزه لیمان بو سو
 نه و به یادی شهنگه بیرانی ولاتی موکری
 من له تاوی شنه بای خوش و چریکه ی قومی
 هه لی شیعره و وهره مهردانه قهلم یارم به
 له ره شای شوه و زه نگاشه می شه و گارم به
 ده مه وی به زمی بگپرم به فه غانیکی له کول
 دووبه دوو به سته بلین من بو دل و دل بو گول
 دل ده لی ئاخ ولاتی خوشه ویستی و جوانی
 من ده لیم ئاخ پهری گوزه به دهستی کانی
 دل ده لی وای له بهر ژانی فیراقی دلدار
 من ده لیم داد له بهر سه برو خه م و ئیتتزار
 دل ده لی کوا دهنگی پاوانه یی دهستی له یلم
 من ده لیم کوا خه م ره وینیک بو دهروونی که یلم
 دل ده لی کوانی حه بیبی دلرفین و جوانم
 من ده لیم کوانی ته بیبی دهردی بی ده زمانم
 دل ده لی نه زری ولاته سه ری بی سامانم
 من ده لیم ناوی ولاته مه رحه می زمانم
 دل ده لی بی گری دلداری دلپش خاموشه
 من ده لیم مه مله که تیک خوشه دلی لی خوشه

ورمچ

میوانتانه ی سه فا شهوی ۹۷۱ ی ره به ری ۱۳۷۲

شین گێری هیمن

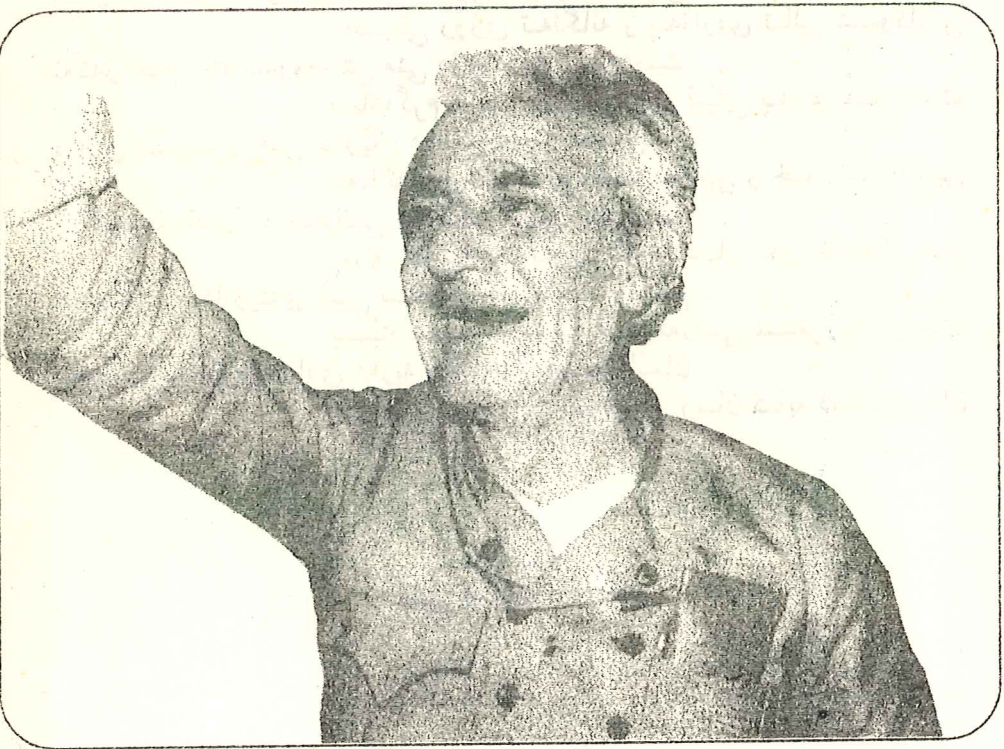
لە واتى مینى دڵ پەر لە کلو
 لە دیار و ملک و سامانى کورد
 لە سەر ئەو خاکە کە هەر تۆزیکى
 تاقە دارىک بوو بە ئەندام و بلند
 نە لە بەر بە فرى قورس دادە کەوت
 سێبەرى زۆر و بەرى سەت هیندە
 شەنگە دارم عەجەبى هەلدابوو
 هەر گەلای لاپەرە روو داویک بوو
 سێبەرى بوونی حەياتى لى دەهات
 فەلە کى زۆر بە چەپى و خواری دى
 گەلى جارگاشە گلیزەى گەردوون
 بە تەقەى راوچى مەلى دەوروبەر
 گەلى جارحارسى یاسای جەنگەل
 بە لەشى هەل چوون و ئازاریان دا
 دەستى بیرهحمى زەمان زۆرى لەقاند
 چونکە ریشەى لە دلاندا مابوو
 تاقە دار پیربوو بە لام شوخ و شەنگ
 دوو گولى تارىک و روون و ناله
 سیس نە بوون چونکە لە دارى هیوان
 گولى زۆرن کە لە سەردەستانن
 پاشەپوکی گولە کەى هیند جوانە
 روژى ریبواربووم و رینگەم دەبەرى

لە مەکانى چەرى هیلانە هەلو
 لە بنارى کەژو کویستانی کورد
 تاجى شانازیە بوو هۆزیکى
 لە دژى بە فرو شەمال خوگرو تووند
 نەزەوى لەرزە ئەوى پى دە کەوت
 مەلى خووشخوان لە سەرى سەت هیندە
 ریشەکانى لەدلى گەل دابوو
 هەر لقەى پینووسى دەست لاویک بوو
 گولە کەى بوونی نە جاتى لى دەهات
 نۆبەتى و عارەقى روژگارى دى
 بە هوربوژم دەلقو پۆى بەر بوون
 هەموو هەلدەفرى بەرەودەشت و دەر
 جیرەخورانى شەهنشای گەندەل
 بە تەووەرداس پەلاماریان دا
 هەورەرەش زۆرى بە سەردا دەتەقاند
 قورس و قایم وە کووکیو ویستا بوو
 لقو پۆى پەر لە گولى رەنگارەنگ
 تەمەنى پشکووتیان چەندسالە
 ئال و گۆرناپەتە سەر رەنگى وان
 رەنگ و بوونی مەجلیسى دوستانن
 لە کەرىن نایە ئەوندە گرانه
 عارەقى گەردن و گونام دەسەرى

شه کهت و ماندوو به دهم ریگاوہ
 له نه کاو دیتم که خه لکی شاری
 گوتم: ئه وکومه له ناشاده چیه؟
 ده لئی ئه و هوره دل و چاوی پره
 که له پر بهندی دل و پیم له رزی
 تفی چه رخی که چی روزگارم کرد
 مالی ویرانم ئه وه داره که مه
 مانگی نیسانه که پایزه له من
 مایه ی شیوه نی هستم کی بوو
 شه نگه داری مه هه مان هیمن بوو
 سروه ی ئه و داره یه، ئیستاش هه ردی
 هیمن رویی، وه لی تو خوا دوستان
 دل به دست کونه خه مان ده کولاوہ
 کورته لیان پی به شین و زاری
 ئه وه موو ناله و فریاده چیه؟
 چیه ئه و خه لکه هه موو شان به قوره؟
 به لی ناسیم به چلوو کی به رزی
 دامه ران و سه رو هاوارم کرد
 له سه ر شانی شه که تی شاره که مه
 پیکه نین دووره له گه ل، زیزه له من
 کی یه نازانی مه به ستم کی بوو
 که له پاییزی ته مه ندا وون بوو
 به شنه ی ئه و گولی هسیوا ده ردی
 هیمنیک هه ر هه بن بو کوردستان

Handwritten text at the top right of the page.

Handwritten text in the upper middle section of the page.

Handwritten text at the bottom of the page.

پهري ههلبهست

P

من و ههلبهست دوو هاوالی له میژینهی وهفادارین
 ره فیقی روژی تهنگانه و پهژارهی تالی شهوگارین
 نه گهر خهم دیته سهروهختی منی دل ناسکی پرههست
 په ناده گرم له نیو نامیزی بی فیلی پهري ههلبهست
 پهري تاویک و من تاویک ده خوینین و ده بارینین
 ههتا ناسوی دلیک رووناک ده کهین و خهم ده تارینین
 نه گهر شادی به میوانی ده میکی دیته مالی من
 پهري ههلبهست به پرتاو دیته یاریدهی خه یالی من
 ههتا تو مار بکا وینهی دلی سه رخوش و سه رمهستم
 بیینه عییره تیک بو خوینه رانی شیعو ههلبهستم
 که حهسرهت زوره، شادی هه ربه ده گمه ن سه ر ده دایمان
 هه موو نه سبابی کایهین و ژیان کایه ده کا پیمان

بهرده ره شان

۱۳۷۵ هه رمانانی

موسیقای بههار

فوی کرد په سازی دارستان	بههار هات شه مالی کوستان
سنجی دلوپه میچو داران	ته پلی هه ورو چه پلهی باران
به سته و نه غمه ی به رخ و کاران	سه مای شه پولی رووباران
ئاوردی بوقی شه تاوان	هه نجه ره ی قه لبه زه ی ئاوان
ئاوازی کوپری پاساری	چه قه نه ی سیرووی سهرداری
سانفونیا یه کی عه زیمه	موسیقای یه کی قه دیمه
لاپه ری ژین وهرده گهری	بوویه زه ویش راده پهری
گه لاهه مووه هله ده پهری	چنار هه مووه سه ما ده کهن
عه جبه داوه تیک ده گهری	به موسیقای سه وزی بههار

به رده ره شان
 ۸ ی بانه مری ۱۳۷۳

گولزاري سوتاو

P

به روو زهردي له ريبازي ژيان ماندوو شه کهت ماوم
 بزه ي به زم و نه شه ي شادي وه کوو خه و ديته بهرچاوم
 ته گهر چي نه و به هاره و دهس له گهر دن رووله سه يرانن
 به لام من هه ر له به حري مهينه تي ته نيایي خنکاوم
 سکا لای دل بهرم بوکي له باري مهينه تم که مکا
 سپای گهر دوون به نامهردي گولي ناواتي شيلام
 ژيانی چي، خه يال و خه وني نالوزه بنه ي نايه
 ده ليم مردووم له ژير نه و باره، نازانم چلون ماوم
 چه مه نزاری ته من ليم بوته کوماي ژيله سوي بي تين
 ده خوازم ناره زووي مهرگيک، له نيو گولزاري سوتاووم

مههاباد

۱۱۱۶۱۱

رازي شهو

P

زهوی تارای رهشی کیشایه سه رخو	شهوه نه ستيړه دده ره وشين له ناسو
له ژير تارای شهوان و ناديارن	گهلي دهستي نه هيني شهو له کارن
له لایه ک نه عره ته ی مه ستانی بی پاک	له لایه ک خه تم و سه جده ی پیری دلپاک
له کولان و که لین و دهرک و دیوار	له لایه ک سرت و خورتي جووته دلدار
له لایه کی تروسکه ی ناگری شوان	له لایه ک فیه فیه تی لوی جیژوان
له داوینی که ژو کوپستانی زه نویر	له لایه ک ناله نالی پیره بلویر
له لایه کی که ژاوه ی بووک و زاوا	له لایه ک نووزه نووزی تفلې ساوا
خه ریکی راو و رووتی کاروانان	له لایه ک تا قمی سه ری و بانان
له قاو نادا مه به ستي پاک و ناپاک	شهوه دونیا به هیوای روژی روناک
نه به ز بی دارن و غافل ده خه ودا	به حق وناره وا زورن له شه ودا

مه پها باد

۱۳۶۶ هجري لمری

شاهکاره پیکه نین

به سه خله تی زستانه وه محاله گول چنن به نکهبه تی خه زانه وه خه یاله به ی پنین
به دهم خه وی گرانه وه به دووره راپه رین به کوئی مل و شانوه گرانه راجه نین
به مهینه تی ژیانه وه شاهکاره پیکه نین

روژیک خه یالی نانمه روژیک خه می په لاس روژیک خه می ره فیکمه روژیک خه می شناس
باری دلی کلومه خه می خه راپ و خاس واکاری ئه و جیهانه منی کردوه گپیژوکاس
پیم وایه به و خه مانه وه شاهکاره پیکه نین

رویی ته من به حسره تی نانیکی بی منهت مووی ره شه نه مابه هومیدی ژینیکی بی خه فهت
بسوی دهم مرموده ژیمه وه روژی ده یان که پرت رووحم مه لیکه ماندوو و لاشه م سپروشه که ت
به ره نجی ئه و زه مانه وه شاهکاره پیکه نین

له داخی چه رخی پر جه فاده روونم ناگره که ده وله تی خه فهت هه موو به نیوی ناسره
ئه و بیرو هوشی من هه مه هه رنه مبی چاتره له حازرغایی خه مان فرمیسکم حازره
به قولهی گریانه وه شاهکاره پیکه نین

له لایه به زم و شاییه بو لای نیشتان له لایه بومه له رزه یه و له لایه بوردمان
له لایه هی رشی ئاووو له لایه قاتی نان له نیو بزه و گرینه وه که و توومه ته گومان
به دوو دلی و گومانه وه شاهکاره پیکه نین

لاویم له تینی ئاگری عیشقا توایه وه جه رگم له شیدده تی ئاخی گهرم تولایه وه
به ژنم به باری ئه زیه تی ده وران چه مایه وه مزگینی هه ر بینا دله مردی و حه سایه وه

هر چند به دورد و ژانه و شاهکاره پیکه نین
شادی یکی نه غده، خونچه ی بی خاره پیکه نین

مهاباد

۱۳۶۷

وعرگیزانی و توویژنی روودهکی و خوسرهوانی له فارسیه وه بو زمانی کوردی

بیستم له عاقلی میژو نه بینی ورد بین
 هاودهرد رووده کی به عه جووزهی که نه فتی ژین
 سه ر سو پر ده مینی له کاری پیری ته من له سه ر
 بو رهنگی ره شی مووی سپی قه تران ده دن له سه ر
 که س نیید که به مووی رهش سه ری ده رچی له دهس ته جهل
 خویان شه که ت ده که ن به گه لیک هه ولی بی سه مه ر
 جا خوسره وانی ها ته ولامیکی پر مه به ست
 ده ردی دلی نواند به که لامیکی پر له هه ست
 من به هومیدی لای ره شاییم نه دا له سه ر
 تووشی گوناھی نوی بم و تی دابکه م زه ره ر
 وه ک تازی به باره کان که جلی رهش ده که ن له به ر
 ره شپوشی بو موسیبه تی پیری ده که م به سه ر

مه هاناد

کری ره به ری ۱۳۶۶

قوماری گہردوون

کہ دیم کوتریک لہ چہنگ بازیک دہ نالی
 رڑا سہر لاشی کوتر کلک و بالی
 کہ بہ بری پہنچہ خوینین لئی رہ ویبوو
 ہلوی تیڑ فر سہرہ و ژیری زہوی بوو
 گہلی ٹہسکہ ندری کیشایہ زنجیر
 دہمیک نیچیر دہاتہ دہستی راوچی
 بہ چالاکی عومرکہ، نہک بہ سستی
 بہ سہر بہ رزی بڑی دووربہ لہ پہستی
 لہ دارستانی روژیک رادہ بوردم
 لہ پردیلی ہلو بوو بازی راوچی
 لہ داوینی کہڑا چالاکہ لاویک
 لہ گہل جوولانہوہ و تہقہی تہنگیگ
 قوماری قورسی گہردوونی جہ فاکار
 دہمیک نیچیر دہاتہ دہستی راوچی
 لہ بیرت بی بہ نسحت، لاوی ساکار
 تراویلکہی ژیان ہر سہردہمیکہ

مہاباد

۱۱۴۱ سہ ماہی دہلی ۱۳۶۸

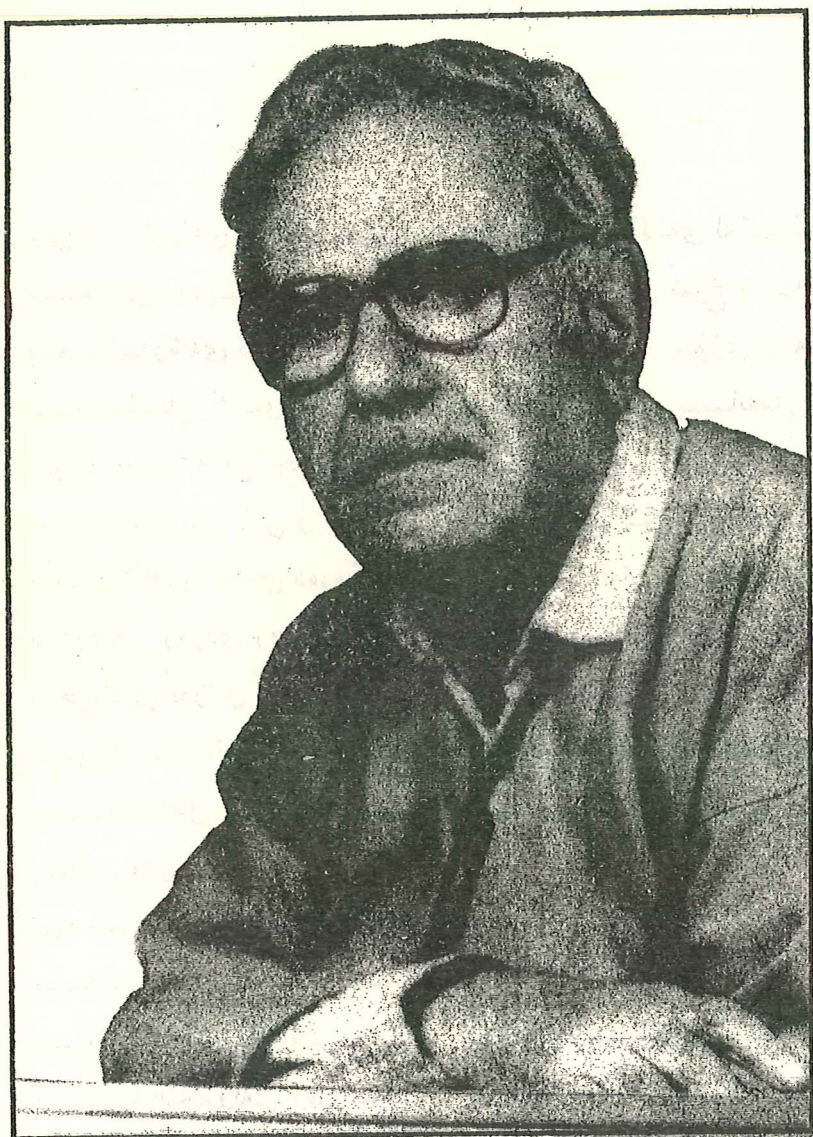
شینی هه ژاران بو هه ژار

به یادی ماموستا هه ژار

له باخی نیشتمانی کورد چریکه‌ی بولبلان نایه
 له شاری دل به ناسوران، نه‌وای ساحیدلان نایه
 هه‌والیکی بنیرن بوو به‌هاری وا له ریدایه
 گوله‌فشانی نه‌کا، نه‌وسال له‌مه، وه‌پزی گولان نایه
 خه‌فه‌ت وه‌ک موته‌دل ده‌کوشی له‌مه‌لبه‌ندی هه‌ژارانا
 له‌بن باری خه‌می مه‌رگی هه‌ژار هه‌ستی دلان نایه
 ته‌می مه‌ینه‌ت ده‌لیی هه‌وره له‌سه‌ر ئاسوی موکریانه
 له‌شاری من ترووسکه‌ی شه‌م له‌مال و مه‌نزلان نایه
 گه‌لی سوران و بادینی هه‌واران چول ده‌که‌ن نه‌وسال
 به‌ره‌و کوپستانی کوردستان قه‌تاری تاولان نایه
 به‌مه‌رگی بولبولی هیژا سرشتیش نازی لی شیوا
 جریوه‌ی خه‌م ره‌وینی مه‌ل له‌سه‌ر په‌لک و چلان نایه
 له‌من خیلی نه‌جه‌ل که‌وتوته هه‌وراز و سه‌ره‌و لیژی
 زرینگه‌ی زه‌نگی کاروانی، له‌بن گوئی غافلان نایه
 به‌دل پیم‌خوشه بو پرسه‌ی هه‌ژار یاریده‌ری گه‌ل بم
 به‌لام چبکه‌م حه‌ته‌م‌کاری له‌ده‌س بی‌حاسلان نایه

مه‌هاباد

ئای ره‌شه‌مه‌می ۱۳۶۹

قه سەم نامە

سویند بە تریفە ی مانگی زیوین
 بە رازی رووبارانی مەنگ
 بە ونەوشە ی کزودل تەنگ
 بە قاسپە ی کەوی لاپەرەن
 سویند بە پڕشەنگی چاوی کال
 بە ئەوینی لاس و خەزال
 بە زرینگە ی دەفە ی دەرویشان
 بە رەنگی زەردی رەش پۆشان
 بە چریکە ی بەرزی دەنگ خۆشان
 سویند بە وەفای کۆنە دوستان
 بە نەشە ی لالە بە دەستان
 بە گرمە ی مەشکە ی کابانان
 بە خرمە ی بازنە و مەنگۆلان
 بە سیبەری مالی جیران
 بە رەنجی کورانی لادی
 سویند بە پەپولە ی رەزاسووک
 بە چریکە ی بەرزی قەناری
 بە نەورۆزی ولاتە کەم
 بە ئەسرینی تکاوی شەم
 بە و هەلالانە ی لە کیوین
 بە بالایی سەروی شوخ و شەنگ
 بە نالە ی نە ی بە سۆزی چەنگ
 بە ئاونگی بانە مەرەن ،
 بە تریقە ی بی خەوشی مندال
 بە سینگی کون کونی شمشال
 بە تاقەتی چلە کیشان
 بە خوماری قەدەح نۆشان
 بە پەیمانە ی مە ی فرۆشان
 بە شەنەبای ساردی کوستان
 بە چیاکانی کوردستان
 بە لارو لەنجە ی جوانان
 بە ناره ناری کیژۆلان
 بە نازو نووزی دەزگیران
 بە و نامە ییە لە تۆ رادی
 بە سورمە ی چاوی تازە بووک
 بە رەسمی کۆنی دلدار ی
 بە میژینە ئاواتە کەم
 بە خۆشەویستی زین و مەم

به سووره قورینگی دهه چۆمان
 سویند به رهنجی شان و بازوو
 به گوله گهزیزه‌ی کهم ته‌مه‌ن
 به به‌فرای له‌ندو سه‌هه‌ند
 به قه‌ندیلی سه‌ر ته‌ماوی
 به‌زه‌ردایی بوومه لیله
 به به‌رزایی دوندی هه‌لگورد
 به خاکی پاکی نیشتمان
 ئه‌وینی تووم هه‌ر له‌دله
 هه‌روه‌ک به‌لینیم پیدای
 هه‌ر له سه‌ر قه‌ولی جارانم
 ئیستاش هه‌ر توو گولی منی
 ئاویتته‌ی نه‌غمه‌ی سازانی
 ده‌نگی دل بزوینی ماملی
 کاتی ده‌لی ده‌تپه‌رستم
 له‌ئه‌وین ئه‌توی مه‌به‌ستم
 ئه‌توی سه‌رچاوه‌ی هه‌لبه‌ستم
 به چاکه‌چکۆله‌که‌ی خوومان
 به‌گرشه‌ی کوو ته‌رازوو
 به خاشخاشکو به یاسه‌مه‌ن
 به ئه‌وینی خه‌ج و سیامه‌ند
 به دلانی به‌سو و خه‌ماوی
 به بلویری شوانه ویله
 به لایه‌لایه‌ی دایکی کورد
 به روحی به‌رزی گشتمان
 تاسه‌ی تووم هه‌ر وا به‌کوله
 سه‌ری خووم له‌گریوناوی
 له‌ریزه‌ی وه‌فادارنم
 داگیر که‌ری دلی منی
 تیکه‌لاوی ئاوازانی
 چه‌به‌قه‌تارچه‌به‌لیلی
 توو ده‌خاته بیروه‌ه‌ستم
 ئه‌گه‌ر به‌رزم ئه‌گه‌ر په‌ستم
 نیشتمانی خووشه‌ویستم

شاری ژاروی

به بونه‌ی بومبارانی کیمیایی شاری سه‌رده‌شت

هاوالی نه‌زیزی هاو ولاتم
 ناپرسی له‌من که چون بوو هاتم
 ناپرسی که بو له شاره‌ک‌هی توم
 نه‌وجار ئیدی بوگه‌ران نه‌هاتووم
 بیستووته به‌ژار و توز و ده‌رمان
 زانیوته که شاری سه‌وز و دلگر
 نه‌و شاره به‌دیمه‌نه‌ی که جاران
 نه‌و شاره که‌عالمی سه‌فابوو
 بونی گول و ده‌نگی بولبولانی
 گپ‌یانیکی تری ده‌دا به‌ری‌بووار
 دلگر بوو وه‌کوو به‌هه‌شتی مه‌شهوور
 کانگای خه‌مه شوینی مه‌رگه نه‌ورو
 توزی خه‌ف‌ت و نه‌مانی لی نیش‌ت
 کردیانه مه‌کانی به‌زمی شه‌یتان
 گیراوه زمان و ده‌نگی بولبول
 هاوالی به‌ریزو هاو‌زمانم
 نه‌و روزه که شاره جوانه‌ک‌هی من
 خرخال له‌ده‌س و ته‌لا له‌گه‌ردن
 نه‌وده‌م که له‌ئاسمانی شاری
 من رووم ده‌رنی و به‌کول ده‌گریام
 کوا نه‌و هه‌موو کوشکه سوورو شینه
 بوم بانگ‌ک‌نه ری‌ک‌خراوی هه‌ق ناس
 گه‌رنیتی سرنج و گویی سکالا

به یینیکه منی غه‌ریب له لاتم
 یا بوچی له شاره‌ک‌هم هه‌لاتم
 جیم هیش‌تووه مال و حاله‌ک‌هی. خوم
 له‌چنگ شووم و به‌دفران هه‌لاتووم
 بیگانه چیان هینا به‌سه‌رمان
 بی نه‌وت و شقارته که‌وته ئاگر
 شانازی به‌خوی ده‌کرد به‌هاران
 ئاوی وه‌کوو مه‌رحمی شه‌فا بوو
 خرهمی که‌مه‌ری شل و ملانی
 هه‌ستی هونه‌ری ده‌خسته گو‌فتار
 ئیستا بوته لانه‌یه‌کی خاپور
 خاکی هه‌موو له‌تکه جهرگه نه‌ورو
 موندی غه‌زله‌لی خه‌مانی لی نیش‌ت
 عه‌رعه‌ر بوونه داری داره مه‌یتان
 زه‌ردایسی برا له‌چاوی پرکل
 هاو پشت و برای هه‌موو ده‌مانم
 دایگر تبوو هه‌وری توزی دوژمن
 بی ته‌قفه ده‌که‌وته‌ن و ده‌مردن
 بارانی ره‌شی مه‌رگ ده‌باری
 بو‌ک‌ه‌س نه‌بوو تابگاته فریام
 بو‌مافی مروف ده‌ده‌ن له‌سینه
 زه‌یینیکی بداته شاری قه‌قناس
 به‌س مافی گه‌لان بکاته ئالا

به‌رده‌ره‌شان

۱۳۶۵ پووشپه‌ری

به هاری حه له بجه

ده می پاییزه شه ویکی کپ و مات
 چ ببینم و چ بلیم بو جوانی
 له من وابوو که به هاره و زه نویر
 له بناری له ندو سامپه ند و گه ده
 خوڤه ی به فراوی که ژو هه لدران
 مه ندو، کوڤراده له به ژنی پیاوان
 کوتر و که وله شه تاوان، به هه زار
 پوله بیری هه موو ناسک و نازدار
 مه چه ک و مل پر له خر خال و دراو
 شه گه ل و میگه لی به رپال و په سار
 بوئی نه عنه و تووری شمشالی به ژه نگ
 شوره بیه کم دی له ده م ناویکی
 کاده می رووانیمه قه دو نه ندامی
 خو به هاران هه موو داریک جوانه
 گهرچی پاراوه به لام هه ر زه رده
 گوتم: ناخر شوڤه بی جوان و له بار
 ته مه شا نه و هه موو گیاو گو له
 ته مه شا پؤل و ره وه ی کارو په زان
 بوچی به و دیمه نه ناپشکوی دلت
 دیمه خه و دیمه نی کوستانی ولات
 جه ننه تیک بوو که خودا ده یزانی
 ده می خیل و کوچ و بیرو هاویر
 که وتوون باروبنه و خه میمه زه ده
 بوئی پنگو و سوین و شللیران
 کارو به رخوله له سه رما سیاوان
 هه موو هاتوو نه به ره و پیری به هار
 نازو قاقا تیکه لی له نه جه ولار
 ده م و گونا به نه خش خال کوتر او
 ده نگ ی زه نگ ی ملی پیشه نگ ی قه تار
 کورتی بپرینه وه وه ک شاری فه ره نگ
 نیشتمه ژیر سییه ری تاویکی
 له گه لای دیار بووکزی و ناکامی
 بوچی شه و داره ده لی بی بی گیانه
 تو بلیی چون و چ بی نه و ده رده
 مه گه نازانی که چهن خوشه هه وار
 نه و هه موو شه نگه ژن و کیژوله
 ته مه شا خاسه که وی بن ره وه زان
 چیه هه ر زه رده گه لا و سیسه گولت

شنه با نهرمه کزیکي هاتي
 ملي لاراندو گوتي: رولهی من
 دلی تو بوچی نه سیری نه فسه
 نیشتمان ناگری که و ته گیانی
 بووکی بی گیانه حله بجهی کوردان
 بووکی نازداری مه یان حاشا کرد
 نه وهی لیت بوته هه واری دلگر
 نه و کچانهی تو دهلی نازدارن
 خشل و له رزانه هه موو زنجیره
 نه و هه موو خپله که هه لیان داوه
 خالی گونا که نه تو پیت جوانه
 نییره کویستان نیه، گورستانه
 نه و ده مهی خوشه هه واری قه ندیل
 نه و ده مهی دلگر و به رزن کویستان

مه هاباد

۱۳۶۶ هجری قمری

چوارينه کان

۲

هه تاماوم له سووچي جيڙوانيم
 غولامي گوي له ئه مري ميهه بانيم
 زه مانه تاجي به فريشم له سهرني
 محاله عيشق و دلداري وه لانيم

وهه ئه ي ڪونه ياري خهه ره وينم
 وهه ئه ي تازه بووڪي دل فرينم
 له بهر ڙاني جهه فاهه ت نيمه ڙارام
 دهنه ڪوا من پهنا بومه ي دهه ڀينم

له گهل دهره و خه مان، شه وگار سره وتم
 له ڙاني دهره و خهه تا روڙ نه خه وتم
 له مهيداني ڙيان هه رهه ل نه هاتم
 به پاله ستوي زه مانه هه ت نه ڪه وتم

هه تاهه ي سيس و ڙاڪاوي ڙياني
 هه تاهه ي مات و خه مخوري جي بهاني

ژيان مهيدانی مهردی نوکته زانه
نه هاتووی خه م بخوی هاتووی بزانی

وهه سه رخوش به، ئه ی دل بو په روشی؟
له پاش مهرگ و نه مان کوا تازه خوشی
مه ی و حوری ته گهر موفتن له جه ننه ت
خدر ئاوی حه یاتی بوچی نوشی

له بهرچی ئاه ئه سرین هه ل وه ریڼم
به هیوانیم هه تا قیامت بمینم
مه به ستم وانیه نه مینی په ژاره
هه مه و گوینی ناده مینی دل نامرینم

له گه ل بارانی ئه سرینی تکاوم
دل و پیک خوین تکا له دلی شکانوم
ئه گهر بمرم به زامی تووه ده مرم
ئه گهر ماوم به یادی تووه ماوم

مه هاباد

۱۳۶۱ رښه ندانی ۱۳۶۱

ته خمیسی شیعریکی وه فایی

نه و تا به نه وین خه رمه نی عومر و سه مہری من
 نه براوه به نه سرینی دوو دیدم شه رہری من
 بر و ابکہ تو با قہ ده کھی دم شه کھری من
 «له و روژہ وه دوور که و ته وه سایه ت له سه ری من
 سو و تا وه له تاوت هه موو گیان و جگه ری من»
 په روانه مه، هه رو یلی بلیسه و گرو تیشکم
 بی بهش له به رامه ی گول و ریحانه و موشکم
 بی تو له شیعر چوومه وه، بی زه و قم و وشکم
 «جه رگم هه موو له ت بوو به سیلاوی سرشکم
 چبکه م که به ده ریا چووه له عل و گو هه ری من»
 عومریک به خه یالی روخی نه و خوینی دلم مشت
 ئاهی په کولم ده پری نه سرینی گه شم رشت
 شاهیدی منن نه هلی دل و نه هلی وه فاگشت
 «ده یفه رموو له سه ر خاکی ده ری خو ی که منی کوشت
 جه ننه ت به سه، بو خوینی شه هیدی نه زه ری من»
 یارا وه کوو تامی مه یه روژ و شه وی تالم
 له و روژہ وه، ره نجاوی و نا پرسی له حال
 چهل ناچهلی، ئاگرده گری، مو می خه یالم
 «وه ک بولبولی شه یدا به هه زار نه غمه ده نالم
 جاریکی گولم، گوی بده ناله ی سه حه ری من»
 شینه ت بو دلم جه ننه ته، چون که وسه ری تی دا
 دل بهر چیه چاره م؟ ده که م نه خگه ری تی دا
 چاوت که ره سه ی سپی حره که نو قمن له خه وی دا
 «زولفت که وه کوو شامی غه ری بانه له وی دا»

حالى چپه داخوا دلّه کهي دهر به دهرى من»
 گهر نه هلى عه زابم نيگه هي تو شه رهرم بي
 گهر سالحم سايه ي قه دى تووبات له سهرم بي
 له و به خته به دووره منى مسكين گووه رهرم بي
 «کهي وا ده بي خاكي دهرى تو تاجى سهرم بي
 نه و ده وله ته بو من نيه نه ي خاک به سهرى من»
 خو زگم به وه سووتا له نه سهر پ غه مزه يي جادووى
 وه ي له و دلّه گيرا به سهرى حه لقه يي گيسوى
 شاد نه و كه سه كيشا يه وه نه قشى سه نه مى روى
 «خوش به و ده مه ساقى له دهرى مه يكه ده فه رموى
 نه و جامه له من بگره وه فايي به سهرى من»

مه هاباد
 كه لا ويزى ۱۳۷۳

ہہوری خہفت

ٲہو ہہوری لہ ئاسمانی دلا خوٲشہ ہباری
 ریژنہی خہفت و تہنگدلی ہرژینی ہہ جاری
 دل ہہروہ کوو بالندہیہ کی لانہ بلاوہ
 کہوتوتہ دەمی تیژی ہہلوپہک لہپہ ساری
 دەستی روژگار لاپہری شوومی وەرہقیک بوو
 سہرمایہیی ژینی منی دوړاند ہہ قوماری
 کہوتوومہتہ ئامیزی سہری خاک و دەنالم
 کہس نیہ لہلہشی بی رہمہقم دہربینی خاری
 ہہوری رہشی حہسہرہت لہسہر ئاسوی منی شیواو
 دیسان پہلہیی مہینہتی دا، ہاتہ خواری
 شیبای سہری پائیز لہ بہیانیکی بہہاری
 لی دا، لہ گولستانی تہمہن ہردی بہجاری
 پہروانہیہ کی ویلی چرای تاولی مرادم
 لاشہی شہکہتمماوہ لہسہر خالی ہہواری
 چون بووکہ لہپر تیری لہلہک دای لہسہری من
 خوٲن نہہلوٲ بووم و نہ چوو بوومہ شکاری

مہاباد

۱۳۶۳ ہجری قمری

ئەمن و پەپوولە

ئەمن و پەپوولە ئەودەمەى خەم دەخزىتە مالمان
 شەم دەكوژىتەو و شەوى رەش دەشكىنى بالمان
 ئاھى بەيتن و خوینى دل تىكەلى رەنگى شەو دەكەين
 ھەردوو بە يادى رووى شەم گر دەگرى خەيالمان
 ئەو لە خەمى شەمى گەش و من لەخەمى شەمى دلم
 تاكوو بەيانى ناخەوين گەس نىيە بپرسى حالمان
 ئەمن و پەپوولە بىكەسەين ھاودەم و رازى يەكترى
 سازى شەوانە يە كزەى شىوون و نالە نالمان
 چونكە لەسووچى ھىچ دلىك دانىە بىرو يادمان
 ئەمن و پەپوولە بشمرىن ناپىستى ھەوالمان
 ئىمە بەدل رەفىقى يەك رەنگى شەوانى يەكترى
 پىكەو ھەردوو ھەست دەكەين شىرىنە ژىنى تالمان
 ئەو شەكەتى گرى شەم و من لە فىراقى جەورى تو
 پىكەو پەردەم دەلىين تف لەو ھەفای زالمان

بەردەره شان

۱۳۷۰ لای كەلاوئىزى ۱۳۷۰

هاژهی جهغه توو

P

جهغه توو خوینی دلی کو ساران	جهغه توو ساقی گول و گولزاران
جهغه توو کانی دوپو مرواری	جهغه توو شوینی دل و دلداری
جهغه توو نهشکی رنووی کوستانان	جهغه توو شهره تی دارستانان
جهغه توو شاهیدی سرته ی ژوانان	جهغه توو کونه هه واری جوانان
جهغه توو قاسیده که ی دلداران	ئه ری هه رماوه ده راری جاران
ئه و گولانه ی که نیلاهی نازن	دین و لیت ته رده کن ده ست و بازن
وه ره بو خاتر خویره ی سخرچاوه	قاشه ماسی که منت پی ماوه
گوله که ی خوّم دیته ئه م ده م ئاوه؟	بره وینی خه وی ئه م دووچاوه
جهغه توو لایه قی چوک دادانی	جی ی نه جیان و نه جیب زادانی
من له دووی ماسی یه که ی خوّم ویلم	وه کوو توگه هه روونم و گه ه لیلم

به رده ره شان
عی فاکه لیوه ی ۱۳۷۴

به هار هات

به هار هات هینای بونی شلییران
 بییری پۆل پۆل بوون له میرگۆلهی جوان
 کانیهی پر ئاو له بناری کیوی
 قاسپهی کهوباران له ماه وزهردان
 ههواران رهنگین له سای ره شمالان
 گسرمهی مهشکۆلهی کابانی خیلان
 دارستان سهوز و شکۆفه باران
 له سه ره ره خه لفیگ مهلیک ده خوینی
 به فراوی هه لپشت له ئاو هه لدییران
 گوی یان شل کردوووه بو شمشالی شوان
 خوړ خوړ دینه خوار وه ک لیزگهی زیوی
 به هاریان گرده ده رمانی دهردان
 گهزیزان پاراو له ئاوی نوالان
 کیو به کیو ده پرواکاتی بوو لیلان
 خو ده له نگین له دهم روباران
 شنه ی بای نه ورۆز رایان ده ژینی

مه هاباد
 ۷ی بانه مه پری ۱۳۷۶

دەنگی چۆم

دەنگی چۆمە دەنگی چۆمی دیتە گویم
 دەنگی چۆمە کی یە چۆمی لیل دەکا
 من لە چۆمی ماسی یە کم شک دەبرد
 ماسی یە ک بووشووخ و نازدار و نە جیب
 دەنگی چۆمی دەنگی ماسیە کە ی منە
 بۆ یە گەر گوئی شل دە کە م بو دەنگی چۆم
 خە لکی ئە و دم چۆمە ماسیم نادنێ
 خە لکی ئە و دم چۆمە زولم لیدە کە ن
 سەر وە سیتە بن ئە گەر هاتوو نە مام
 تا ئە گەر ریی کە و تە دە م چۆمی گولم
 تا کوو بمبیینتوو بییسی بە گوئی

خۆ لە وانه چۆم نیە ئە ی من لە کویم
 بو دزینی ماسیە کە ی من فیل دە کا
 گە و هەری عیشقم لە دل پەر وە ردە کرد
 کە و تە تویری نابە کار و نانه جیب
 دەنگە کە ی هەر ماوہ گەر چی لیم ونە
 دیتە خواری چۆمە کە ی ئە سرینی خۆم
 یا وەرانی هاو ولاتی بمگە نێ
 یا وەرانی ئە نجوومە ن چم لیدە کە ن
 هەر لە دم چۆمیم بنیژن وە ک نە مام
 پی بزانی کوئی یە شوونی مە نزلە م
 گەر نە پاندامی، منیش مردم لە سوئی

بەردەرە شاران
 ۱۳۷۱ کە لاویزی

دهردی نهوین

P

یاران یادم کهن ، یاران یادم کهن
 یادی دله کئی نامرادم کهن
 به ویسالی یار ده میک شادم کهن
 له به ندیخانه ی خهم نازادم کهن
 عیلاجی ژانی کوئه برینم کهن
 ئاوله دهروونی ئاگرینم کهن
 نامه به خوینی هه ناوی بریان
 بنووسن ئه ماما مه یدهن به زریان
 بیدهن به شه مال هه ناسه ی په ریان
 بیبا ته حوزوور شوخی موکریان
 بانگی ته بیبیک بو سه رینم کهن
 سو راغی یاری نازه نینم کهن
 به جامیک له مه ی بم تاویننه وه
 به ساز و به نه ی بم لاویننه وه
 له باوهش ئه ودا بم حاویننه وه
 نه غمه ی وه فاییم بو بخویننه وه
 ئه گهر نه وتوانی ههر ته سکینم کهن
 فوویه ک له شه می کزی ژینم کهن
 یاران پیم خوشه گویم له بان بی
 با گویم له قاسپه ی خوشی که وان بی
 با گویم له رازی شمشالی شوان بی
 با گویم له قاقای بیرانی جوان بی
 خانه خوینی به زمی پر ئه وینم کهن
 نه کهن ههر بین و گهرمه شینم کهن

مه هاباد

کای ریبه ندانی ۱۳۶۹

وه رگیزاوی شیعریکی «معدی اخوان ثالث»
به کوردی «دریچه» ده لاقه

من و تو وه ک دوو ده لاقه روو له مالی یه ک بووین
گوی له دهنگ و وت و ویز و دهمه قالی یه ک بووین
هموو روژی به بزه ی لیوو به پرسیار و سلاو
هموو روژی به قهراری دهمیکی دیاری کراو
تهمن ناوینه ی جهننه ت بوو به لام ته ی هاوار
که م و کورت وه ک شهوو روژی سه فەر و به فرانبار
دلی من نیسته شکاوو شه که ت و داماره
چونکه له و جووته ده لاقه ی مه یه کی گیراوه
نه به سیحر و به ته لیس م و که له کی مانگ و خور
تف و له عننه ت له سه فەر بی ، که وه های کرد ناجور

ههستی ته نیایی

P

واله نیو زومرپی ره فیقان ههستی ته نیایی ده کهم
 یادی رابوردووی دل و جیژوانی ئاوایی ده کهم
 خه م وه کوو کرمیک ده قرتینی ره گ و ریشهی ده روون
 هیدی هیدی رهنگ و رووی زهر دم ده شوا فرمیسکی روون
 تیک شکا داری قه لافهت، باری خه م کردی نهوی
 وا کزو لاواز ده لهرزی هه رینا که هوته زهوی
 سه روی بالام زهردو تینووی ئاوی چهوزی سینه یه
 کوا پهله ی بارانه دامرکینه ری ئه و تینه یه
 بولبولیکی دووره گولزارم غه زه ل بوکی بلیم
 نه قله که ی شیرین و فه رهاد و جه به ل بوکی بلیم

مه هاباد

۸ی بانه مه ری ۱۳۶۳

من و مهینهت

۲

ئەي خەم و مهینهت هەتا دەمرم بە دڵ ھاواریت دەبم
 شادیم دەرکردوو وەرە قوربانی خاکی پیت دەبم
 ژان و ئاوات و ھومید و ھەسرەتم تیکەل بوو
 گەر بە شیعری ئاگرین دەم دەم نەنالم شیت دەبم
 ھەر شەوێ تانی خەمیکم پێ دەچیژی رۆژگار
 ھەر خەمەێ سووچیکی جەرگم دادەبیژی چەشنی مار
 ھەرکەسەێ جووریک لە حالم حالی یە ئەمنی ھەژار
 گەر بە ئەسرین ژەنگی سەر دڵ رانەمالم شیت دەبم
 کێ دەلی مەێ ناپەسنده و موسکیەرەو بی ئەمریئە
 کێ دەلی مەێ خۆر لە دۆزەخن و رەھابوونیان نییە
 کێ دەلی ساقی نەدیم و شەرمەزاری بارییە
 من بە مەێ تێپەر نەکەم رۆژانی تالم شیت دەبم
 ئەودەمەێ ھەشری عەزیمە و گیان لە لەش دا دەگەرین
 ئەو دەمەێ سوفی بە ھیوای جام و خۆری چاوەرین
 من بە خەم عادی بووم خەم چاکە بو من لیم گەرین
 بچمە جەننەت دیوی شادی بیئە مالم شیت دەبم

بەردەرەشان

دای بەفرانباری ۱۳۲۲

شالای گورگ

ئەى منالانى خوشەويست
 ئاخم كيشا ئەسرينم رشت
 وەرن پىتان بلىم بە راست
 هيندىك گورگى پەنجە بە خوڭن
 بەر بوونە گيانى مندالان
 روژ نىە مەرگى ەزار مندال
 نەبىتە داغى سەر جگەر
 ئىنسان خورن تىنووى خوڭن
 دەخون، دەكوژن، دەخنىڭن
 سەهيونىست نيوي گورگانه
 ئەى مندالانى دل رووناك
 كوروكالانى فەلەستين
 بەندى و كوڭپلە و دەست بە سەرن
 بە دەست ئەهلى ناحيسابى
 گيان بازن رزگارى دەرن
 يا بە بى نان و ئاو دەمرن
 بو نىشتمانى خوشەويست
 ئەى مندالانى ھاوسەفەر
 وەرن يەكرا بکەين ھاوار
 وەرن نەجاتيان دەين نەجات
 بىدەنگى سەر ليو بشكىڭن
 وەرن خاكي داگير كراو

ەهوالىكى خەمگىنم بىست
 گوشەى جەرگى خوڭنم مشت
 لە روژ ەلاتى نيو ەراست
 لاشەخور و سەر ەل پىڭن
 گيان و مال دەبەن بە تالان
 لە كىژولە و لە كورو كال
 نەبىتە نەنگىك بو بەشەر
 بو مندالان ەيرش دىڭن
 دەبەن، دەدزن، دەسووتىڭن
 تەنيا رەنگيان وەك ئىنسانە
 لە سەر سووچىكى كورەى خاك
 جەمەى يارانى ئەهلى دىن
 دىلى گورگى داگيركەرن
 روژ نىە نەبن بە قەسسابى
 قەلەى دژى داگيركەرن
 يا بە مووشەكى تاو دەمرن
 روژ نىە سەد نەبن سەر بەنىست
 ئەى ئازىزانى بى خەبەر
 بلىڭن مەرگ بو گورگى ھار
 وەرن خەبات بکەين خەبات
 شووشەى عومرى ديو بشكىڭن
 نەفروشىڭن بە زىر و دراو

بەردەزەشان

ئەبى بەقراڭبارى ۱۳۶۳

مه تهل دوتيا

مه تهل زان پيري ميژووناس	له چاوان خهو بتارينه
ئه وهی من لي تي دادينم	هه لي دهو پيم بناسينه
ئه وه چي قهت بنه ي نايه	گه ليک پرسيا ري تيدايه
وه کوو گولشه ن هه زار رهنگه	وه کوو شايي پر ئاههنگه
وه کوو يوسف له جواني دا	وه کوو دهريا له پاني دا
وه کوو جهننه ت له له ززه تدا	وه کوو دوزه خ له مهينه تدا
وه کوو فيرعون له قودره تدا	وه کوو قاروون له سهروه تدا
وه کوو کهسرا له شهوکه تدا	وه کوو حاتم له نيعمه تدا
وه کوو روستم له هه ييه تدا	وه کوو دي لان له زيلله تدا
وه کوو خوسره وه له عيشره تدا	وه کوو شيرين له زيننه تدا
جه فاي زوره و به فاي نابي	شهيداي زوره و وه فاي نابي
وه کوو باران له هاتن دا	وه کوو چوم له هه لاتن دا
له گه پردايه وه کوو ئاشيک	له بهر چاوان وه کوو لاشيک
وه کوو کيو ههر له جي خويه	وه کوو ئه سپيک له بن توپه
هه زاران سوارو سوار چاکی	به پرتاو برده بن خاکی
مه تهل زان رهنگه نه يزاني	ئه گهر چي پير و زورزاني
ئه وه دونيا يه ئاوايه	شتي ئاوا به کار نايه
ئه گهر خوا هوشي پيداوي	نه کهويه شوين و پيناوي
برو ريي پياوه تي بگره	به سه ره رزي بزي و بمره

مه هاباد

۱۳۶۷ هجري

له گهل شيعريكي «خواجه حافظ شيرازي»

موله ممه ع

نه گهر دلّمان وهدهست بيّني پهری روخساری دلّنارا
 به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را
 هه والی حه شری قه ندیلم گه یشتی دام له مزگینی
 ککنار آب رککناباد و گل گشت مصلی را
 سپای موژگانی چین چین و که مهندي بسکی شیواوت
 چنان بردند صبر از دل که ترکان خوان یغما را
 پهله ی رهنگان مهنی سهر رومه تی مینایی بی گهردت
 به آب و رنگ و خال و خط چه حاجت روی زیبا را
 مه لین حوجب و حه یا رویی له نیوسه و داگه رانی دل
 که عشق از پرده عصمت برون آرد ذلیخا را
 تورنجی باخی بالای به رزو زلله ی باخه وان خوشه
 جواب تلخ می زبید لب لعل شکرخارا
 وه فایه ره سمی دلّداری نه کن روزی له بی ری کن
 جوانان سعادت مند پند پیر دانا را
 مه لین بو شه م په پووله ی کوشت و بو ههر خوشی بوی ده گری
 که کهس نه گشود و نه گشاید به حکمت این معما را
 وه ره ناسر له دووری گول ده گهل بولبول فه غانیک که
 که بر نظم تو افشاند فلک عقد ثریا را

مه هاباد

۱۳۶۶ هجری

ماموستای دلسۆز

۵

بڕام، هاودینم، هاو نیشتمانم
 خونچەهێ بی ئاوی باخی زانیاری
 له ژیر چ زه بڕیک بی حال و کاسی
 ئەو دەر دەهێ ئەو تۆ پێوهی دەنالی
 وابیر مە کهوه نامورادیه
 ماموستا زه جری کۆمهڵ ده کیشی
 ئەوهی پیش ده گری به کاروانی شهو
 ئەوه ماموستا دلسۆزه که ته
 ریزی لی بگره جیگای خو به تی
 هیوای داها تووی ولاتی جوانم
 رهزیلی دهستی نه خوینده واری
 ریشهی دهردی خو ت له چی ده ناسی
 ئەو بهندهی ئەو تۆ پێوهی له چالی
 دهردی نه زانی و بی سه وادییه
 هه ره ئەو ده زانی کومه ل کویی دیشی
 ئەوهی بانگ ده کا، راپه رن له خه و
 چرای رووناکی ریی هۆزه که ته
 هه ره ئەو په رووشی ژینی تویه تی

مه هاباد

له ١٣٦٤ هه ر

گولنی یادگار

۲

دل شکین بو گول دهنیری من گولم ناوی له تو
 گهرچی دلمت کوشتووہ خوینی دلم ناوی له تو
 گول مهنیره تو گولی هیوای منت ژاکاندووہ
 تو زه مانیک کوشکی ئاواتی منت روخاندووہ
 خوژگه خه رمانیک گولم بایه له خونچه و یا سه مهن
 گهر ده هاتی رشتبامه خاکی بهرپیت گول به دهن
 دیوه کهی من گولشه نی بی باخه وانی بو چیه
 شه و دلّه جهننه تی بی سه روی ره وانی بو چیه
 من دلم داوه و له لام هیچ بایه خی نی دل نه بی
 گول مهنیره، به ژنو بالات گول بی، عومرت گول نه بی

مه هاباد

۱۳۷۱ شاکه لپوهی

هزار ناله

چ به تهنیا بی و چ ده گهل یاران
 چن خوشه، کاتی له گهل پیره ساز
 له باده یی ئال نهم نهم دهنوشی
 کم کم ده سووتیی به یادی دلدار
 وهک خوئی ده پرژی له کوئه زمان
 تاوئی گرین و تاوئی پیکه نین
 لیت تیکهل ده بی خوشی و ناخوشی
 ساتی نه یاری گهر دوونی بهد خو
 تاوئی هیوا دار به ژینی باقی
 تاوئی لیو ریژی نه وینی یادی
 ویرای جگهره ده سووتی جگهر
 یاران چ ده کری من گهر هوشیارم
 منی بولبوله، خنکاوی شیعر
 مه یهک ره هام کاله داوی مهینهت
 چ له نیومال و چ له کوساران
 دل تیکهل ده که یی، ده بی به ها و راز
 خوت ره ها ده که یی له دلپه روشی
 دم دم دهنالی ده گهل پیره تار
 گرین له ئهوک و ئه سرین له دامان
 ماوه یهک تال و ماوه یهک شیرین
 نه زور خوماری، نه زور په روشی
 کاتی به حه سرهت عومری له دهس چوو
 دل ده سپیری به جامی ساقی
 کاتی شه رهنده یی ده رگای جه یاری
 قه له م هه لده گری ده پشکوی هونه ر
 دونیام پی ته نگه و له ژین بیزارم
 هر به مه یی ده دم زاخاوی شیعر
 هر لیره یی ده خوم خهم نی له جه ننهت

بهر دهره شان
 ۱۳۷۲

خەمی زەمانە

ئەو پارچە شیعەرە لەسەر داخوازی
 ھونەر مەندی کوچ کردوو کاک مەحەمەدی ماملی
 نووسی ولە ماله خوشی پیشکیشم کرد

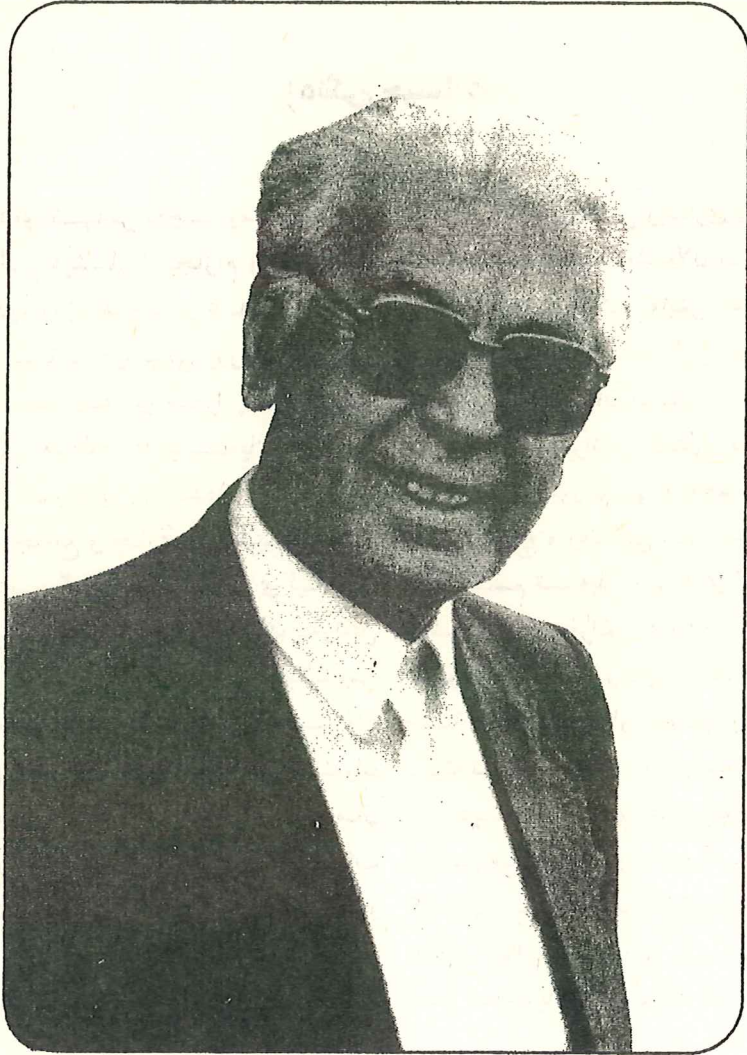
گەردوون ، گەر ئاھیک لەدۆزەخی دل
 بوچەک لەتەخت و بەخت ھەلدەستی
 تاقی میناپیت لی دادە بیژم
 چونکە ھەرنالیم لە داخی دەورت
 جەفا لە دنیا نەما نەبی بینم
 یادی غەریبان لە دلم بارن
 روژم لی شەو و شەو دەیجورن
 تاکە مەپنەتی فیراق و دووری
 قەدی چەماندەم خەمی زەمانە
 فەلەک بلی قەد نەکەومە شادی
 ئەگەر دەمیکی لە روژگارم
 بگەم بە ئاوات بە کامەرانی
 شەھی بزە ی لیو بەری پەژارە

بکەم رەوانە بەرەو تووی غافل
 چەرخێ چەپ گەردت لە گەردەو ھەستی
 داخی زەمانەت پی ھەلدە ریژم
 قەت بی بەش نەبووم لە تیغی جەورت
 روژیک دلشادم ، دەروژ خەمگینم
 ھەک پیری کەنعان دوو دیدەم تارن
 ھەواری سەوزی دلم خاپورن
 خۆم ئەییووب نیم تاکە مەبووری
 تەمەن بەسەر چوونەمدی فەرغانە
 برۆم لە دنیا بە نامرادی
 شەھینی ئیقبال بییتە یارم
 کەساییم ببی بە شادمانی
 خەزانی زەردیش لە من بەھارە

مەھاباد

۱۳۷۲ی فاکەلیووی ۱۳۷۲

زهنگی حساب

نهوندهی که من ده چوومه مەدرسه یا زگم دیشاو ئیجازەم وەر دەگرت یەک دوو روژم غەیبەتی عەمدی دەکرد خو حساب دەرسیکی زور خوۆشه وەلی چی هەبوو چەندی خورا چەندی هەیه دەومسەلهی دا حەیاتم لیبەرا جارێک عەرزم پێ زەریدەر توول دەکەن جاری جمع و جاری پیم مینها دەکەن گەر لەبن گویم زهنگی ریازی لیدەدەن ئیکس و ئیگریک روژ نیە تیک بەرنەبن فیلی فیساغورس و فەننی ئیقلیدوس بوته جهنگی توول و عەرز و ئیرتفاع جهزەبەهی جهزرو لوگاریتم و تەوان هەرکە شو داهاات و رووم کردە وەمال هیندم چەل کردوو سوئالی بی جواب قەت دلم لەو دەرسە ئاسودە نەبوو مەدرسه ئیبی وەک منی تیدانەبوو ئەنیشینیش بام تەشیدیدیکم هەبوو

هەر هەلاتم زهنگی ریازی و هەندەسه یا بە فیل و تەشقەلان بام دەبرد مانگی دوو سپی کەرەتیش نەنکم دەبرد دایمە هەللایه لەسەر پوولی عەلی سالی نووانگان ئەو کاری مەیه ئاخری نەمزانی عەلی چی پیبەرا جارێکی مەعلووم پێ مەجهوول دەکەن توژی گیچ و رەنجی من بەربا دەکەن وا دەزانم تەبلی غازی لیدەدەن لە شکری سیفران بە تەختەیی وەر نەبن تیک دەگیرین و دەبیتە تەپ و توژ جالە کئی قەوماو لە منی بی دیفاع بوته نوقل و شەوچەلەیی بەزمی شەوان دارو دیوار لیم دەبیتە رادیکال ئەمنی مەزلووم بوومەتە ماشین حساب کاتی کە نومرەکانم نموونە بوو لەخۆم حالی بووم دلم پیبی خوش نەبوو ئەو تەشیدیدەش بیجگە لەریازی نەبوو

مەهاباد

سی رەشەممەسی ۱۳۷۱

به میوانی

ریم کهوته گه وره مایکی
 شه ویکی لی گیسامه وه
 ئەمن نهم دهناسی کیپوو
 کچی خوشکی خاوهن ماله
 تازه هاتوو خه لکی شاره
 توژیک سه یرم هاته بهر چاو
 ههر دووک قو لی هه لمالیپوو
 تروسکه ی ئالقه ی گه وه هوری
 دهوره ی بهر روی راهینابوو
 کل ده برژا له گوشه ی چاوی
 دهستی کرد به قسه ی قه له می
 دمی لیک ددها وه ک مقهست
 توپه بنیشتی دینا وه برد
 ئەهسن، فهرموون، فهرموون
 دل می ده خسته کوته کوت
 کیژانی ژیرو سهر که وتوو
 ئیمهش هیچمان له دهس نایه
 بوپه گه لمان حالی وایه
 عیلم و زانست وه دهست بینن»
 نوپه م نه بوو قسیکی بکم
 ریزیان گرتین، قه دریان لینان

چاکم له بیره سالیکی
 به میوانی لی مامه وه
 میوانیکی دیشی لیپوو
 ده پانگوت: باجه که ژاله
 کیژولیکی خوینده واره
 کاتیک روانیمه کیژی لاو
 له لای سه ره وه ی خالی بوو
 جل و بهرگی تهنگ له بهری
 سهری دووقاش دا هینابوو
 نینوک دریژو رهنگاوی
 ئەنگوستیله ی سهت گره می
 بهزار و چاو وسهرو دهست
 خیرا، خیرا قسه ی ده کرد
 میرسی مهنوون مهنوون
 خولاسه شتی وای ده گوت:
 «له و ولاتانی پیشکه وتوو
 هه لده فرن ده چنه فهزایه
 فهرهنگه که مان له دوایه
 ناهیلن کچان بخوینن
 باوه رکه ن نه زور و نه کم
 کاتیک میوه یان بو هینان

زه يـنـم دا بـوـه باجه خانم
 جووتـيـک عهـيـنـه ک لهـسـهـر لووتـي
 تـيـرـي نهـخـوارـد به دوو شووتـي
 پـوـلـي چـهـنـدوومـي نـازانـم
 ئهـمـما دهـسـتم هـهـلـگـرتـووه
 پـيـکـهـنـيـنـم رانـهـوهـسـتا
 هـهـسـتام بهـپـهـله رويشـتم
 بهـو قـوتـايـيه ئازا و ژيره
 نـرمـيـسـکـم دهـهـاته خـوارـي
 هـاواالانـي خـوـيـن شـيـرـيـنـم
 شـوـخ و له عيشـق و کـهـلـله پـر
 دهـسـت پـيـدهـکـهـن به حـهـديـسان
 خـهـلـک بـزانـي دهـخـوـيـن
 شـيـرت بـو دهـگـرن بهـگـويـان
 دـيـنـه پـارـانهـوه و زارـي
 بـو نـومـرهـي دهـکـهـونه سـوالـي
 دهـنا مـوعـهـدـدـيـل ناگـاتـي
 تـازـه لـاوي دـي و شـارـم
 رـيـزت بـگـرن وهـک سـهـروهـران
 بـو خـوـيان وهـدهـنگـت دـيـنـن
 کـهـمـي بـلـي و پـوختـي بـلـي
 نـاسـر چـي چـاکـت پـي نـالي

ئاوپـرم دا بـوـه سـهـر شـانـم
 زه يـنـم دا بـوـه قـوـلـي رووتـي
 دهـسـتي کـردـبوو بهـقـسهـي پـووتـي
 گـوتـم: ئهـرـي باجه خانم
 گـوتـي: سـيـکـلم وهـر گـرتـووه
 قـسهـي تهـواونـه بوو هـيـشـتا
 ئهـگـهـر ئاواي تـيـگـهـيـشـتم
 بـهـو کـيـوـوله روـشـهـنـبـيره
 هـيـن پـيـکـهـنـيـم له حـهـسـارـي
 بـهـلـي دوـسـتـانـي دـيـرـيـنـم
 زور تـازـه لـاوي کـچ و کـور
 هـهـرکـه کـهـوتـنه نـيـو مـهـجـليـسان
 پـيـيان خـوـشه، خـو بـنوـيـن
 دهـي کـهـنه بازارـي خـوـيان
 بـهـلام روژـي تـاقـي کـاري
 سـهـتـي وهـک باجه کـهـزالي
 يه کـيـک نـيـو نـومـرهـيان داتـي
 خـوشـک و بـراي خـوـيـندهـوارم
 کـهـپـيـت خـوـشه له هـهـنـدهـران
 بـيـدهـنگ به هـهـتـادهـتـدوـيـن
 بهـزـمان مـهـيه شـيـنه دـلـي
 دهـنا وهـک باجه کـهـزالي

کاهو کاهم

P

له ههوارانه كهوى من، گروگالى نايه
 تریقه‌ی خوش و چپه و دهنگی زولالی نایه
 دل‌که‌م گهرچی ده‌سووتی ده‌خه‌یالی ئه‌ودا
 دلی ئه‌و چووکه‌یه گه‌وره‌ی ده‌خه‌یالی نایه
 به‌ته‌مام سوژی شه‌مال، ده‌نگی که‌وم بو‌بینی
 که‌ مخابن ئه‌وه به‌ینیکه شه‌مالی نایه
 جگه‌ری کیوه، دلی غاری جن و دیوه ئه‌وه
 ره‌به‌نه‌و بوونی جگه‌رگوشه له‌مالی نایه
 قه‌له سابوونی هه‌موو روژی ده‌خوینیت و به‌لام
 ری‌بواری ژیکه‌لانه‌ی مه‌هه‌والی نایه
 له‌وه‌تا رو‌یوه رووناکی نیه‌مالی دلم
 چرکه ئه‌ژمیرم و هه‌رکاتی ویسالی نایه
 قه‌له‌مم خوشی بسووتینی به‌یادی لاوی
 په‌ری هه‌لبه‌ستی به‌رز، شه‌ققه له‌بالی نایه

ئاوارەى حەلەبچە

عەزیزان، ئەى عەزیزانى ولات و شارى سووتاو
 مەلانى زیزو تاراوى كەژو گولزارى سووتاو
 بەتاوانى چى ئەمرو دىلى دەستى خوین رژانن
 بەتاوانى چى قوربانى و قەلاچوى گەل كوژانن
 سەدەى مافى مروڤە وئىوھەربى لانه ماون
 لە ترسى گيان لەمال و لە ژيان پىگانە ماون
 گەلى خىلاتى بى رهشمال و بى مزل و هەواران
 غەرىب و بى پەنا، مات و پەروشى مەرگى ياران
 ئەگەر چى ئىستە وەيلان و پەريوھى هەندەرانن
 شكاوى دەستى بىرەحم و دلى داگىر كەرانن
 دەگا روژىك كە دوژمن داچزىنى ئاگرى گەش
 بە تۆلەى قەتل و قەررانى منالى پاك و بى بەش
 ئەگەر بوڤبا لەشارى تو ببارى چەشنى باران
 ئەگەر هەورى سەمى خەردەل ووشك كا لالەزاران
 گرى شوڤش بلىسەى دى لە ناخى هەستى ياران
 دەسووتىنى بناغەى تاج و تەختى نابەكاران
 ولاتم، ئەى ولاتى چۆلەوارى بى بەھارم
 ولاتم، ئەى بەلابارانى دەستى روژگارم
 منى كوچەر لەدوورى تو، غەرىب و لەش بەبارم
 ولاتم، ئەى بەهەشتى پر لەيادو يادگارم

مەھاباد

ئەى رەشەمەى ۱۳۲۰

ئەو پارچە شیعەرە فارسیەم لە

روژی ٨ ای خاکەلیوەی ١٣٧٠ هەتاوی لە

خوایخووشبوو کاک محەممەدی ماملی وەرگرت.

فەرمووی ئەو شیعەرە ئی شیخ عەبدولقادری گەیلانییە.

بۆم بکەوێ کوردی.

گەردەنی خستوو مە هەودایەکی یار
 رایەل و پۆی عیشقی یارە و بەقەرار
 جاری دەیر و جاری مزگەوتم دەبا
 رادە کیشی هەرچی ئەهله و ریبوار
 عیلله تی بی ئەمرییه هەودا، دەنا
 کیشی بی هەودا پەسەندەو پایەدار

خه زانی ناره وا

ره فیقان نهوبه هاری من، خه زانی ناره وا بردی
 مهلی ساوای هومییدی دل، قه ل و دالی چیا بردی
 شکا په یمانه، ساقی تازیه داره و موتریان بی دهنگ
 بهار و دهشت و سهیرانگه م، به لای قهومی سه با بردی
 شهت و سه رچاوه ته پرایی برا خو پردهی نه ما قه لپه ز
 قه ناری مرد و لال و که پر بوو بولبول، خونچه با بردی
 وه ره نهی نهی وه کوو تو کون کون و نالان ورهنگ زهر دم
 فریشتهی خه م ره وین و هاوده مم دیوی سیا بردی
 خه مین و دل شکهستی دهستی گه ردوونی جه فاکارم
 هوار و خیل و ره شمالم نه ما، سوژی سه با بردی
 بنووسن مه دحی تالان و بروی سه رمایه یی ژینم
 دلی ساوا ته من ئاوا، گولیکی بی وه فا بردی
 دلم ئاماده بوو، تیری ره قیبان توژی نه شکینی
 که چچی شوخی به یه ک غه مزه و سلاو و مه رحه با بردی
 هه لاله ی تازه پشکو تووم ته ری ئاونگ نه بوو ئیستا
 شنه ی سه ردی پشوو ی پاییز له ژیر چه تری شه وا بردی
 کچی قره زه ردی چاوشین جاری قاقای لی نه دا بو من
 که گورکی چاره نووس هاتوو له ده م شیرین خه وا بردی

سه یرانگا

۱۳۱۱ هـ ق فاکه لیوهی ۱۳۱۳

بەرە پيشوازى تەك بە يتىكى
هيمنى موكرىانى

ئە گەر دويني كە پيم و ابو، هەلۆى كوستانى قەنديلم
ئە وائەمرو بەناھەق، كوشتە يە كى خيلى هاييلم
بە دڵ دەرياي، مروارى و بە چاوان چۆمە كەى نيلم
نە نوقمى چالى بيژەنم و نە گيرى بەندى باستييلم
«ئە سيري بسكى ئالوزى كچە كوردىكى نە شميلم
تە ماشا كەن چ سە يريكە بە دەستى ديلە وە ديلم»

ته نزی فالگیر

روژیکی جه نگی ئیواری
 نه من ته نیا له هساری
 له بن داریکی دانیشتبوم
 به خه یالان رویشتبوم
 چیلکه له هه رزی وهرده دا
 شهرق و غه ربم تیک بهرده دا
 له پر ده نگیکم گوی لی بوو
 نه مده زانی چبوو کی بوو
 هاواریکی منی راپه راند
 که له کولانی دهینه راند
 کی فالم پی ده گریته وه
 گری بی به ختی بگریته وه
 باوه رکه ن زوری نه کیشا
 سرنجی خه لکی راکیشا
 تالعهی به ختی تازه لاوان
 چاره نووسی لیه و ماوان
 دلم ئاویتهی بی گهرده
 دو عام ده رمانی سه رده رده
 کومه لی ژنان خروشا
 نه و کولانه نهی ده کیشا
 یه ک بای ده لاقی وه ستابوو
 یه ک منداله کهی ترسابوو
 یه ک له کوره کهی بی خه بهر بوو
 یه ک ئال و شه وهی له سه ر بوو

ژن ده یان گوت: بی ئه ولادین
 کچ ده یان گوت: بی مرادین
 له ده وری ئه و که لله پو وچه ی
 هه نگامه یه ک بوو له کو وچه ی
 بی خه بهر ده یگوت: خه لکینه
 ئه وه شه ره، یان کو پینه
 منیش له سوچی دیواری
 خووم حاشار دا له که ناری
 ژنیکی قه له و سوورکاره
 ئه ماما مه زلووم و بی چاره
 سهیدی گرت و زیاره تی کرد
 دوای ئه وه ی سلاوی لی کرد
 «دلی پر بوو دهستی پی کرد»
 «بابه سهید ماله بابم»
 به که سه وه ت به فیدابم
 ئافره تیکی لی قه و ماوم
 به کیژی به زوریان داوم
 ئیستاکهش له لای ئه و پیاوه
 ئه وه سالیکی ته و اووه
 بی ئه ولادو بی مندالم
 بو ئه ولادیکی ده نالم
 دایکم ده لی: خه به ساوی
 به کچی له مالی تر ساوی
 چوار شه مبه ی سه رت شوشتووه
 ئاوی کولیوت رشتووه
 تفلنی په ریانت کوشتووه
 ده سستی وانت هه ر له سه ره
 نه خوشیکه ت زور خه ته ره

مېرده که ت لیت ناخوا خه مئ
 نه گهر جار یکی بیگه مئ
 شه رته دهر دیکه ده ده مئ
 ده یکمه په ندی عاله مئ
 هه موو لوو تم لی باده دهن
 هه موو ته وسم پیدا ده دهن
 خه سووم ده لی گهر بمینم
 ژنیکه دې بو کوپم دینم
 دشم ده لی دزنه به ره
 هاو لات کوپان له به ره
 خه زوورده لی چون گه وره بووی
 هه ره ده زانی بنیشتی بجووی
 هیندهم بیستووه قسه ی ناوا
 ئییدی تاقه تم نه ماوه
 دو عایه کم بو بنووسه
 بیگوپه نه و چاره نووسه .
 سه یدی به مه که رو حیه باز
 ناوای فهرموو به مه کر و ناز:
 « من وه کیلی چاره نووسم
 دو عایه کت بو ده نووسم
 دوو کور له تو بی به وجود
 نیویان نی نه حمه دومه حموود.»
 سه ید کاغه زیکی هه لگرت
 سی فووی لیکرد، دووتفی تی کرد
 برپکی نووسی به خه تی ورد
 نه و جار کردی به پرته پرت
 له داوی دا سه یدی که بیر
 ناوای فهرموو به ژنی نه قیر:

«سى بست له گوريسيك فریده
 سى گریئى تهستووری لیده
 له ئافتاویک ئاوی باوی
 سى روژ داینى له بهر تاوی
 روژى جهوت جارى سهرده
 جارى چل باری تیوهرده
 نه گهر گریئى گوريس تهاوه
 جائه و جار بیینه به و تهاوه
 سى جار دهستو چاوت بشو
 بو متفهرك برپیکش بخو
 تهاوه جار بیده به خه زوورت
 به هیوهرو «ش و پوورت
 گهر هه موو خواردیان له و تهاوه
 دوعای من کاری تهواوه
 خه زوورت له قسه ت لا نادا
 خه سووت تهوست پی دانادا
 دشت لووت لییا نادا
 هیوه ر ئیمانی پیته ده بی
 میرده کهت هه ربوت شیت ده بی
 دهی دایکی مه حمود و ته حمهد
 جا تهاوه جار وه ره بی زه حمهت
 که لله قه ندیکم بو بیینه
 شوکری خوداش به جی بیینه»
 له نه قلی مندا شک مه کهن
 نه گهر باوهرم پی ده کهن
 که لله قه ندیکی بو هیئا
 نو سهت دانه تمه نی دینا
 گهر حه قی دوعا وه رگیرا

چیدیم خو پئی رانه گیرا
 لی ی چومه پیش گوتم: خیاله
 نه و رسقهی خو ت پی حه لاله
 ناترسی خه لکی نه و ماله
 نه خوش که ی به و په تک و پاله
 په تکت بو خستوته نیو تاو
 لی ی ده ستینی قه ندی میانداو او
 سه ید زوو هات به لامه وه
 به سه لام و که لامه وه
 به نایه و حه دیسی نه بی
 لیکی دا کوردی و عه ره بی
 منکه خو م زور پی زانا بوو
 ژنه م به جاهیل دانا بوو
 به قسه ی خوش و ده نگی گهرم
 دل می کرده لو که ی نه رم
 ده مگوت: نه سلن هر بو خوشم
 نه و جار گوریسی ده فروشم
 به لی گه لی قه وم و خزمان
 گه ای هه ژاری هاو زمان
 میلاهت نه گهر بی سه واد بوو
 بی ده سته لات و که ساد بوو
 لبکیان هه ل گرت بوغزو کینه
 دور که و تن له راسته قینه
 ئیراده یان ده کرپته خه و
 روژی روونیان ده بی به شه و

کویله‌ی خهم

ئەو دەمە‌ی بەخەم، دل مەستی مەستە
 ئەو دەمە‌ی ئەژنۆ، دەسگیری دەستە
 ئەو دەمە‌ی کەس نیە و پیرات بنالی
 دەگەلت بگری و خەم رابمالی
 پەنا بەرە بەر داری سنەوبەر
 بلی بی کەسم سایەم بەخەسەر
 دەستم لەمل کەو خۆت رابژینە
 گەلات وەک ئەسڕین بوم هەلوەرینە
 گەلای عومری من بەردەوہ خواری
 بانە جاتم بی لەخەم بەجاری
 ئەو مەلانە‌ی وا دینە سەر چلان
 ئاگاداریان کە لە رازی دلان
 بلی کە شاعیر ژینانی تەم بوو
 شادی هەر نەدی، بەشی هەر خەم بوو

مەهاباد

عەنای بانەمەری ۱۳۷۶

گولی سوور

۲

گولم بو دئی به دیاری، له باخی به ختیار
 له نیو گولدانی دلد، ده یکم به یادگاری
 گول ئاوینهی ئه وینه و من بولبولی به هاری
 گولم بو دئی بو جوانی له خزمهت یاری گیانی
 له باخی دل ده یچنم به نیشانهی فهرانی
 به ئاوی چاو ده دیدیم به وینهی باخهوانی
 گول ئاوینهی گولزاره خهم ره وینی دلداره
 له ژینا قهت نازاکتی ههر کهس گولی لی دیاره
 منیش گولی خوم لابی پاییزم لی به هاره
 گول و دل نه ژاکاون به یادی به کترماون
 به خهمی یه ک خاراون له عیشقی یه ک پاراون
 به داوی یه ک گیراون له تاوی یه ک سووتاون
 بوم بینه، بوم بینه، گولی سوورم بو بینه
 گولی باخی هیوایی به مهینهت مه یژاکینه
 به شه ونهم پاراوی که، به سوزهی با رایژینه

مه هاباد

۱۳۷۳ هـ ش پووشپه‌ری

ولاتی من

ئەم ھەلبەستە پیشکیش کرا بە کۆنگرە
 ریزگرتن لە دوازدە بلیمەتی کورد کە لە
 پاییزی ۷۵ لە شاری سنە گیرا.

ئەگەر دونیا ولاتی من بە دەریایە ک بشو بەینێ
 نەھەنگی وا دەبینی پر بە دل کەرنۆشی بو دینی
 ئەگەر دونیا سەرنجیکی بداتە دوپری دەریا کەم
 لە ئەلماس و لە مرواری و دوپری خۆی چاودە چوینێ
 ولاتی من ئەگەر مەیدانی تەقلە شۆرە سوارانە
 کوپری کورده کە پیشەنگەو بە دل چالاکی دەنوینی
 ولاتی من ئەگەر باخیکی دلبزوی و رەنگینە
 ھەموو ھەر سەروی نازادە و کەچی بەرھەم وەدی دینی
 لە تەشقی ئاسمانی ئەم ولاتە بەرزەفر زۆرن
 ھەلو زاتی نیە لەم ئاسمانە سایە بنوینی
 گزنگی خۆری زیرینی وە کوو مەیلی خودا گەر مە
 تریفە مانگی زیوینی گەلی گەش تر لە ھەر شوینی
 دلی تەنگم لە تاوی دوازدە ئەستیرە کوزاوی کورد
 دەمی وە ک شەم دەتاویت و دەمی وە ک نە ی دەنالیینی
 مە کەن مەنمی کە لامی ناقس و بی کاکلی ناسر
 لە گولزاران ئەگەر بولبول نە ما قازوو چ بخوینی

سۆزی دل

شہوانہ تاسہ حەر دلم دهنالیٰ   ده کهومه یادی تو به هر خه یالیٰ

نه توّم هه یه و نه وینه کهت له مالیٰ

برو، برو ته گهر وه فات نه ماوه   گرین به خوّم نیه دلم شکاوه

شہوانه هاوده می شه می به سوّم   به عیشقی تو ته ره م له خیل و هوّم

ته تو ی شنه ی نه وینه که ی پیروّم

برو، برو ته گهر له من بیّزاری   که توّم نه بیّ چ که لکنی یادگاری

شہوانه روو ده که م ده تاسمانی   تکا ده که م له قاپی میهره بانی

به ئیش و ئوفی زامه که م بزانی

دلم شکا ره فیقی هاولاتی   به گهر مه شینی دلمه وه نه هاتی

مه هاباد

۱۱۳۲۱۴ یۆره ردانی

شعری

يادی تۆ

۵

تۆ وهك كام وهرزی سال ده چی

به دوو چاوی نیرگزت به هارستانی
به مه یلت ، سووری هاوینی
به لیموت ، قهوسی پاییزی
به رووی به فرینت ، زستانی

تۆ وهك كام وهرزی سال ده چی

ههرکه ده تبینم بوکاتی
دیتنیکت ، خه می سالیکم ده داتی

به رده ره شان

۷ی ریبه ندانی ۱۳۲۵

ئاوینە

۵

بەلپینی بێ

ئەگەر روژیک بووکی دایکم منالی بێ
 بەسەرھاتی سەداقەتی ئاوینە بۆ بخوینمەو
 بە ئاوینە گەرە و بچوک، ملوانکە بۆ بهۆنمەو

بەلپینی بێ

ئەوینی خۆم و ئاوینە بۆباس دەگەم
 کەژاوە و لانک و کالیسکە بە ئاوینان بۆساز دەگەم

خۆمەن مردم

هیندە خەون بە ئاوینەو بەینم
 بە تاسەو لێ بپروانم و خۆم نەبینم.

گهرده لوول

۴

دلی ته نگم له هه وریکی نه زوک ده چی
 گهرووی خوړی شادی گرتوو به سه ری دا ده گرمینی
 هه وریکی قیلینه به لام ده نکیکی بارانه پی نی
 له ئاسمانی ده شتی دهروونی مندا
 تیکه ل بووون گهرده لوول و بروسک و با
 به ریژنه یه ک هه ورو هه لای دل ده تارئی
 به لام شانسی خوّم ناباری

مه هاباد

۱۳۷۵ زه شه مە می

بووکه چینی

P

دلداره کهم

ئه ی جوانکیله نازداره کهم

له و روژه وه ئاوات بوته میوانم

هر خه ریکم نیوت بکه م په قافیه بو شابه یتی شیعره کانم

به لام کاتی پیتیکی نیوت دهنوسم دهسته کانم هه لده له رزن

به شهرمه وه سهر په نجه کانم ده ته زن

له شیعر دا له جی ی نیوی تو نووسیومه

بووکه چینی

له بهر جوانی و به نرخی و ناسک ووره نگینی

بووکه چینی ، بووکه چینی

تو ئاواتیکی دووره دهستی زیرینی

به زولفه کانت سیداره ی

به چاوه کانت گو میکی مهند وشینی

به بزه ی لیوانت خونچه ی

به بالا شا ژنیکی ره زا شیرینی

له ههستم دا شيله‌ی شيعريکي پيروزي
 له دلمدا ته وينیکي ناگريني
 به پروای من بوه زار مه م خاتوو زيني

بو هه زار فه رهاد شيريني ، بو وکه چيني

به رده په شان

ساي فاکه ليوه‌ی ۱۳۷۳

کاته ژمیر

له قوولایی شهوانی بی زیله و زهنا
 تاکه دهنگی به ئاههنگی ته په ی دلان
 مل ملانه ی مهرگ و ژیان ده چرپینی به گویی منا
 دهنگی وهک ته قه ی رازانی لانکی ئاوات
 وهک زهنگی پیشهنگی خیلات
 دهنگی وهک ترپه ی دلۆپه ی مالی هه ژار
 وهک دهنگی پیی شهوگاری شار
 دهنگی وهک لیدانی دلینکی چاوه پری
 یا رابوردنی عاشقیک که به کولانی دلدارا به ترسه وه تیده په پری
 دهنگی به سام
 وهک شریخه ی شه للاقه کانی میرغه زه ب
 وهک شکانی شووشه ی ته مهن
 وهک قیژه ی کوندی گورستان و زایه له ی زهنگی که نیشته و زرمه ی پاچی
 گور هه لکه ن
 نه و ده مده ی که خه لکی زهوی خهوی شیرین ده بیاته وه
 له گوینچکه ی منی شاعیرا چرکه ی کاته ژمیر به هه زار مانا وه دهنگ ده داته وه

به رده ره شان

۱۳۷۵ که لاویزی

ئەوینی شاعیر

۲

عەزیزە کەم جەفا مە کە

منی کلۆل دلم بلووری ناسکە

من بەرگە ی جەفا ناگەرم

ئەوینی شاعیران گەلیک موقەددەسە من شاعیرم

هەموو شەوی جووتیک پەری لە جوانترین کچانی حاکمی سیحر دینەزەوی
دەمبەنە نیو کەژاوەیە ک دە مەخەنە سەربالی شەنە دەمبەنە مەلبەندی مەکوێ ئەوین
و ئیلھام و شیعر

دلیک کە تو پرت کردو لە یادو خەم لە ژیر خوڕینی تاڤگە ی تریفەدا
پەرۆشی لی دەشونەو

گوێ یە کانم غوسل دەدەن کە دەنگی تۆم پی بیستوو

لە شەم بە زەمەمی وەفا بە نوێژ دە کەن

دەلین لە ملکی مەخلووقاتی بی وەفا لە نوێژ چوو

دەمیان دە نینە نیو دەم

دەروونی کە یلم پەردە کەن لە نارە نارو زەمەمی نە خویندراو

زبانى من ده کهن به شاکلیلى ره مزورازى سوژى پرله سام
و سیحری سهت وتهى نه بیستراو

هزار و شەى نه نووسراو

جه فامه که و بزانه تهى خومارى سیحری دلبری

شاعیر، یانى له شی مروّف تیکه لاوی روحی پهری

به رده ره شان

۸ دای که لاویژی ۱۳۲۳

نه و به هار

نه و به هاره شنه با خوئی ده نویئی هه و ره کان تیک ده به زینئی تا به ئاوی دل و چاوی
 ئاسمان، دهشت و چپا دابگری سه و زه گیا بیئنه وه بهر داره هولوو سهر لیک بدنه
 گیوژ و گیلاس و قه په لوو

شهش په پ و میلاق و چنوو و سویسن و به پیوون و شلییر و گه زیزه
 هیدی که ره وهی دهرد و روخی زهرد و ته بیبی دلی زامار و خهفته بار و مهریزه
 چهن خو شه ده گهل ناله ی شمشالی به ژهنگ و و زهنگی نییریانی به زنگو نه رمه قاقای
 ده می ته نگ و و بوئی نه عنه و بوئی پنگ و و
 کو و زه له ی لاخرو دۆل و ده می رووبار،
 تیکه لی دهنگی مهل و شادی گهل و قاسپه ی خاسه که وی کو سار،
 زهرد و ماهو ره وه زورژد و ته لان جاریکی تر وه ک جووته چاوی به په روش دینه وه
 سهر جو ش و خروش ده بنه وه سهر چاوه ی کانی و لووزه وی که لله ته زین و روونی
 به فراو
 نه ققاشی سرشت جاریکی تر دیمه نی سنهت رهنگ و سهت ئاههنگی جیهانی بی
 وه فای پرله جه فا دینیتته بهر چاو

زاوماک و قیژ و قاوی مه پ و به رخ و کار و کار مامزی ساوا

موسیقیایه، موسیقای دیمه نی سه حرایه ک و دونیایه کی ثاوا
 لارو له نجهی شهنگه بیبری و سه تلی دهست و چاوی مهست و خشل و پاوانی
 جوانی وزرده خندهی لیوه کانی و ره شه که زیه ی مل و شانی و دهنگی شمشالی
 شوانی

دلی پیر دینیتته وه سه رده موکات و حهره کات و بهرکات وکل و کو و ههستی جوانی.

به رده ره شان

۶۷۱ فاکه لیوهی ۱۱۳۷۱

[Faint handwritten text in a cursive script, likely a list or notes related to the music mentioned above.]

[Faint handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or additional notes.]

کچی ئاسمان

کاتی شهوبالی ده کیښی بهسهر چیا و دهشت و چه مان
 ههریمی جوانی ون ده کا له بهر چاوی نامه حره مان
 مانگی تابان

گه وره کچی دایکی ئاسمان

دپته سهر تالاری ئاسو چاو ده برپته دهشتی شین وگویی ده داته بلویری شوان
 له بهر ئاوپنه ی رووبارا ده نوینی ورشهی قزو تریفه ی جوان
 بیستومه مانگ ئه وینداری نیگای خوسره وی خاوه ره
 هه موو ئیواران خوړ ده لی ئه م شه و دیمه دم رووبارو ته توش وهره
 مانگی زیوین هیدی هیدی هه موو شه وی دپته جیژوان
 له چاوان خه و ده تارینی هه تا به بیان

به لام که دیتی خوړ نه هات له بهر تانه و لومه ی ئینسان
 ده فرپته وه تاقی به رز و پیروز و جوان
 که خوړهات و تاریکایی شه و براوه
 به خوئی ده لی کچی ئاسمان یانه هاتوه
 یا هاتوه و به ئینتیزار نه ویستاوه

به زيزي شويئي جيڙواني جي هيشتووهه دلي زيويئي شڪاوه

خوشهويستم ...

هه موو دلان وهڪ دلي مه بي قه رارنين
لومه مه كه تهوين هه ويئي زيانه و مانگ و روڙي تاسمانيش ته ويندارن

به ردهه شان

اڪه پووشپهري ۱۳۷۱

کانی

P

ههركاتى ده كه ومه بېرى ئاواتى روژانى جوانى
بو ساريژى زامه كانم به تهنيا ديمه سهرگانى
زووخاوى دل هه لده ريژم بو ورده شه پوله كانى
ئه و به سته يه ي بو ده خوئينم به لاوك يا به گورانى :

کانى، کانى

تو جيژوانى په ريكانى
تو ئاوينه ي ئاسمانى ،
خوينى جهرگى چيا سهخت و به رزه كانى .
خوزگه ئه وهى من ده يزانم، توش بيزانى .

کانى، کانى

تو ئه سرينى هه وره كانى .
ده زانى بو خوشم ده ويى ؟
شاعير كوژيک وهك تو ده چى چاوه كانى
ده زانى بو زور ديمه لات ؟
چون له لاي تو به جى ماون جى پيكانى .

کانی، کانی

تو شاهیدی پشکووتنی نه وینیکی ئاسمانی
 قاتلی من له توئی دا شوست په نجه کانی
 خوینی دلم ته کاوه نیوئاوی کانی
 به دم بزه ی نه وینه وه ده مردم و نه مده زانی

مه هاباد

۸ دای سهرماوه زی ۱۳۲۶

بووکه بارانه

ئیمه خه لکی قاقراوا این

قاقراوا مه لبه ندیکه که خه لکه که ی به تاسه ی ئاوی بارانن
 کور و کچ و پیرو لای به روژو شه و قه راوی ئاسمانن
 دلیان خوشه به وهه و رانه ی له ئاسمان تیک ده خورن
 ده ستیان له هر کاریک دابی چاویان له ئاسمان ده برن

قاقراوا مه لبه ندیکه

کورپه کانی به هه لبه ست و به نه ی و تار
 کچه کانی به باللو ره و به ناره نار
 هه موو ده لین شه مال و هره
 شه مال و هره له کویستانان هه ور بیته
 له سه زه وی و زاری وشکی قاقراوا بیارینه
 کورو کچان به ده زگیران بگه یه نه

قاقراوا مه لبه ندیکه

که خه لکه که ی هه موو شه وان
 به خه ونان به خته و هر ده بن هه تا به بیان
 خه و ده بینن به به ره هم و بیستانه وه
 به چوم و شینا و ورد و دارستانه وه

له وان وایه که خاوه نی به هه شتیکی به رین دهن
 له چومان دا سواری لوتکه ی دارین دهن
 چاوه پیی داهاتوویه کی شیرین دهن

به لام شاعیری ئاویی

به ده رکه وتنی شه به ق و رونا کایی

ئاگای لی به منداله کان

هه ر کام له سه ر شانی خو یان داوه لیکیان چه قاندووه

ئاله بووکی سوورو شینیان له داوه لان ئالاندووه

به پیی په تی به دووی یه کا ریچکه ده کهن

خو یان به مالان داده کهن

هه موو به کوپ سووود ده لین، هه را ده کهن

بووکه باران ئاوی ده وی

ئاوی نیو ده غلانی ده وی

هیلکه ی بارو کانی ده وی

ئه سرینی بوو کانی ده وی

ئه وه ی که بارانه ی نه وی

قه تی نه بی نانی شه وی

هه لیهستی هه لفریو

نیوه شهویک له من و ابوو، له نیو لاپه ره ی دهفته ری شیعره کانم
 پو لیک شیعر وه ک په پووله، هه لفرین و به لینیان دا که نابنه وه به نووسراوه و
 نایه نه وه سهر زمانم
 پرسیم ئاخر له کی زیزن
 ئیوه هه موو بو من نازدار و ئازیزن
 گو تیان: ئیمه وه مان زانی تو هه تا ده مری دل داری
 وه مان زانی تو نوینه ری نواله به فرو که وو کوستان و به هاری
 بر و شاعیری هیچ نه دیو
 ئیزن نادهین بمانگری یه که یه که بمان خه یه چه بسی ئارشیو
 ئیمه ده چینه نه و شوینه ی هه تا نه و پو چاوی کامیره نه یدزیبی.
 ئیمه ده چینه نه و شوینه ی
 خو پره ی ئاوو دهنگی مه ل و و ژه ی دارستانه کانی هیچ شریتیکی نه ی دزیبی.
 ئیمه ده پوین به ره و به هار کامه به هار؟
 نه و به هاره ی نه که وتیته داوی شار
 ئیمه ده پوین به ره و به هار
 نه و به هاره ی له گه ل دل داری هه رزه کار
 هه رگیز وینه ی نه کیشابی به یادگار
 نه و به هاره ی له جیاتی گول پرپی له وشه ی نازدار
 ئیمه گشت به نده ی به هارین

خۆمان که وی بهر په سارین
 خۆمان به سته یین
 خۆمان تارین
 خۆمان نواله به فرو ره شمال و هه وارین
 له دوو پاته و له سهت پاته و له گوئی سووکی دهنگ هه لگری مغناتیسسی و له چاوی
 حیزی کامیره کان بیزارین
 ئیزن ناده یین، چه پک چه پک شیعری نازدار
 بینه پیخوستی شه پولی رادیوی پر له هات و هاوار
 ئیزن ناده یین به نه خشی خه تی خپچوو خوار
 بخرینه گورخانه ی گووار.

مه هاباد
 ۱۳۷۶

ئاگر

به ریبواری به داوینی چیا یه ک دا ده رویشتم
 له سه ر پیم ئاگری شوانیک به جی مابوو له پالی تاوی دانیشتم
 له بیرمدا له خوم پرسی، ئه ری ئاگر چلون وکهی له دایک بوو؟
 یه کهم جار کئی هه لیگرساندو نیوی نا، چلون روژگاری
 هات وچوو

له گه ل بیرو خه یالان، له په نا ئاگر وه نه وزمدا
 له من وابوو که پولووه ئاگریک هه ستا و ولامی دا
 که ئاگر بوو، نه ئاراراتی توئی کوردو نه تووری وه عده گای موسا
 نه سیروان و نه ژیلوان و نه قه ندیلی ته ماوی مامه کوپان تیشکی خوریان پی نه
 چیژرابوو
 که ئاگر بوو، نه زاگرووس و نه ئاربابا
 رنوویان پی نه کوشرابوو، شه مالیان پی نه ناسرابوو

ئاگر گوتی: منالی خوم وه بیرنایه
 به لام زور چاک وه بیرم دی گه لیکم خو به به رزی دی، گه لیکم خو به
 نزمی دی
 زه مانیکی ده با چوبامه کوشکی به رزی نه مروود گه رمی داهینم
 زه مانیک ئه مرم پی ده کرا خه لیلولا بسووتینم

زه مانیکی هموو سه جدهی ده برد بومن به نی نادم
 زه مانیکیش ده بوو ته ختی زه ححاک ناگردهم و خوئی به دم بادهم
 ته واته مپروش، یاله نیو تاورگی شوانم
 یا له ته ندوری کابانم
 یا له سهر لوولهی توپان و له مه یدانم
 یا به فروکهی ناسمانم
 یا له دلی عاشقی لاوی گوئی بانم
 یا له ههستی گهرم و گوری شاعیرانم

تاگر گوتی: «من تاگرم خاوهن ههستان»

خوا منی کرد به چه کییک و دامی به دهستی ژیردهستان»
 نه مهی گوتوو شه مال هات و تاگری برد
 له نیو گوندیکی هاویشت و گه وره مالیک تاگری گرت
 من راپه ریم، به خوفه وه له پالی چیا داپه ریم
 به خووم ده گوت: نه م جار ه تاگر هه له ی کرد
 مال و حالی هه ژاریکی ئامانجی نه م دوو که له ی کرد
 له گهل شه مال ده نگیگ هات و گوتی: نا نا
 دوور بر روانه نه و سوو تمانه له نه مباری گهنمی خانه
 نه م تاگره جوابی له خوا نه ترسییه
 نه و شه ماله ش ناھی مندالی برسییه
 له دواییدا هه ر نه و ده نگه به گویمی گوت:

«نه ی شاعیره قه له م جوانه دلته ره که»

تو که هستی شیعی شهبویی
 تو که خه لک ریزت ده گرن، خوشیان ده ویی
 پییان بلئی له هه ق و ناهه ق بپرسن
 پییان بلئی له ئاهی دل شکاوان و له گرفه ی ئاگر بترسن

مه هاباد

کای قهرمانانی ۱۳۲۰

چاوه ری

خوشه ویستم له میژ ساله چاوه پریتم
 گوئی له زهنگی ده رگا دد گرم
 چاوی هیوا به سهر هاتوو چوونی کاته ژمیږ داده گرم

دلی تنگ ده لاینمه وه
 هموو روژی ماله ژیکه لانه کهم ده رازینمه وه
 ده لیم له پر میوانم دی
 خونچه ی تاواتم ده پشکوئی و دوایی خه می ژیانم دی
 هه رکه ده نگیک له ده رکی دی
 له حه وشه بچکولانه کهم ههستی پی دی
 دلی تنگم خورپه ی لی دی
 داخواکی دی؟

پشووم نایه ههست راده گرم
 چهنگ وددان به جهرگی کون کون داده گرم
 کاتی ده بینم ته تونی له خو ده چم
 ده لپی بو ماوه یه ک ده مرم
 ته و جار به ئیش و ژانه وه
 به چاوی پر له گریانه وه

له سهر خاك و خوڻى زهوى ده تليمه وه
 وه كوو زامار ده كوليمه وه
 ناخر به لين ئاوانه بوو ئه تو نووسيبوت
 ديمه وه

نازيره كه م

چهن نه ورؤزه گه زيره كان
 بوو كه كيويلكه دل شكاهه زيره كان
 هه والى تو م لى ده پرسن
 كاتيك ده ليم بى هه والم
 رهنگ و روويان ده بزركى
 وادياره له بى هه واليت ده ترسن

نازيره كه م نه ورؤزه كه بو ناخرين مال ئاوايى ده ست دامى چت پيگوت م:
 نه تگوت: ده چم له شوپه كات تووى گولاله ده چينم
 نه تگوت ده چم له پشت ئاسوشه پولى نور ده ته قينم
 نه تگوت: كاتى گه رامه وه له مه لبه ندى سه وزى به هار
 ده ست ده گيرم ده لاله زار، به يادگار كو شيك گه زيره ت بو دينم

بو چى خو ت خسته گه رداوى
 من نه وانم هيچيان ناوى
 هه رپيم بلنى چت ليها توه، بو نايه وه
 بو له گه ل به فران تو ايه وه

نازيره كه م هه موو سالى كاتيك به هار ديته وه
 جوانى سروشت ده ژيته وه

له چيا كان گول وگيا شين ده بيته وه
 رووباره كان ليم ده پرسن؟ خه مباره كه ته وى ون بوونه ت ديته وه
 ته وى نالين كه ي ديته وه
 گهر ده ليم نا رووبارى روون وه ك هه تاوى ثيواره رهنكي ده په پرى
 وه ك فرميسكى خويناوى سوور هه لده گه پرى
 له دوايي دا به زمه زمه مې دوعاى به خيږ به جيم ديلى و سهر له نوئى ده كه ويته رى

له و به هاره ته ماويه

به و ديمه نه خه ماويه

دلى داروبه ردى چيا راده په پرى

به لام دونيا به ته واوى خه مبار نيه

مه ينه ت چيه

ئيبى وا هه يه به نا هه نكي گريانى گهل هه لده په پرى

خوشه ويستم

له شه وانى پاييزيدا گه ليك جار ان ده تبينم و ديه خه وم

جاريك به دلى خه مينه وه

كاتيك به پيكه نينه وه

له من وايه له كه ژاوه ي سهوزم ناوى سوارى شه پولانم كردووى

ده تبه مه وه

منداله كانى گه ره كئى

به جلى رهنكاوره نكه وه

گول وريحان به چنگه وه

به قریوه و چه پله ریزان
 له پیشته ادین و ده چن بوت ده خوینن شیعو هوژان
 گول و سهوزت پیداده کهن،
 کوروکچانی هاوسیمان
 چاو به کلان زیر له ملان که مهر شان
 له کووچه دا له حهوشه دا
 به ده سره ی رهش له پیشته دا
 بن گورانی و بی موسیقا سه ماده کهن

خوشه ویستم

گه لیک جاران لیک دانه وهی خه ونه کانم له پیری زانا ده پرسم
 له ناکامی خه ونه کانی خووم ده ترسم
 به زیاره تی دیدارت شادم که ره وه
 خه م و خه فه ته کانم له بیر به ره وه
 دوایین تکاو تاواتی من له پیش مهرگم دائه وه یه
 زوو وهره وه، زوو وهره وه

مه هاباد

۷ی ریه ندانی ۱۳۶۸

ميواني ناسماني

جهن خوشه گهر له بهار و نيوه شهوي
ميوانيڪي پي چڪوله ي هنگاو به رزي ناسماني

به گورزيڪي چيا له رزين ته قبولبايي زهوي ده کا و نيزني هاتنه ژووري دهوي
نه و ميوانهي به لاقه چڪوله کاني پي له به رز و نهوي دهني
له تروپڪي به رزي چيا هه تا گول و هه تا گه لا، هه تا گيا، هه تا زه مهندي به ندهني
زياني نوي عه تا ده کا له هر جي يه ک پي دادهني
نه و ميوانهي به دهستيڪي گوله گه نمه وبه دهستيڪي روحي کاني

دهنگي نايه تي فهرعاني
کوشي پره له چه قهره و سهوزه لاني

نه و ميوانهي نه گهر نه يه، نه باخ گه شه و نه باخه وان
نه نه ستيرو نه تاو ديرو نه به نده وان

نه و ميوانهي نه گهر نه يه
چوم بي خوره و مهربن شيرن

جوڳه له قورځي وشکن وگيا له چاخي جواني پيرن
 ټو ميوانه ي ټه گهر نه په و ټه گهر نه پيژي به سهرمان
 به هه شتي شين هه موو ده سووتی له گهرمان
 مانگه شه و نادا له خهرمان
 له سهر چاله گه نهمي برسي
 جووتياره کان سهر يان هه لنایه له شه رمان
 که ندوه هه موو که لاوه ن و تو زو خو لي تاشه کا نيشمان به سهرمان

ټو ميوانه ي ټه گهر نه په ټاور دوو دار و ده ونن
 ديوي له خوبايي چيا به شه ويلکه ي زل و ليکاو ي رووباران پي ده که نن
 ټو ميوانه ي ټه گهر نه په کابان شير له مه نجه ل ناکه ن
 منداله کان بر يشکه له باخه ل ناکه ن
 بيړي بو مه پ دوشين قولي پر له بازن هه لنامالي
 بهري به يان نه نکم به مه شکه ي هه لنالي
 هه موو ده لين گهر خواي نه کرده هه وره کانمان پرهون
 وه ردينه کانيش ده خهون
 نايه بو پني ناني گهرم ته ندور هه موو به روژون و قاوت و ساوار و دانوله
 هه موو لي مان ده بنه خهون
 گهر ټو نه په نه به هار هه په نه شيني
 له سهر گرديله ي بهر مالان پوله مندالي تاوایي به بابوله وه ناييني
 به لي ياران
 ميوانی پاييزو به هاران
 کاتي که دي

پر به گه روی هه وران ده لی

هه ر بچین هه ر بچین

ته ندووران دامه مرکین

هیوای نادپاریش هه یه که ندوه کانوو مه روخین

ئیمهش ده لیین

باران وه ره، شوان و مه ر و به رخ میړگوله یان دهوی

میوان وه ره روژی بینه

مندال بابوله یان دهوی

به ره دهره شان

دهی بانه مه ری ۱۱۳۲۳

مه‌رگی ئاوات

له کوردستان

له و مه‌لبه‌نده

چرو زه‌نوێر و زه‌مه‌نده

که‌هه‌زار دل به‌بستیک خا‌که‌وه‌به‌نده

ئاوات و شه‌نگه‌ پیری دوو ئه‌وینداری ده‌روون پاک

بوون

له‌خوا نه‌بی له‌هه‌رچی عه‌به‌ده‌بی پاک بوون

ئاوات شوانی ئاواپی بوو

که‌رگۆچانه‌که‌و شمشاله‌که‌ی پێ نه‌با شایانی پادشایی بوو

شه‌نگه‌ پیری کیژۆله‌یه‌ک بوو تا‌قانه‌و سه‌نگین و پاک

له‌جوانیدا تابلۆیه‌کی خودایی بوو ماوه‌یه‌ک بوو وه‌ک نیچیریک

جی‌ی ته‌ماعی کورپی خانی ئاواپی بوو

دوو ئه‌ویندار ئیواره‌یه‌ک

بو ئه‌وه‌ی که‌بگه‌ن به‌یه‌ک

ده‌ستیان گرتوو

سه‌ری شیواویان هه‌لگرتوو

بی‌فروئیل

روویان کرده‌چاره‌نووسیکی لیل و ویل

زۆر پىنە چوو

بە كره شوڤار بە خوڤو بە ھەوالەو بە ھەوالەو بو لای خانى ئاوايى چوو
 ھەموو دىتيان بۆرە سوارىك ۋەك بروسكە لەدى دەرچوو

دواى ماو ھەيك

خرمەى چەك و نەپرەى كور و قىژەى كچ و حىلەى ئەسپ و نالەى

زامار

تىكەل بوون و چىرۆكىكيان نووسى لەسەر تاشەى كووسار

كوپ و كچانى ئاوايى

بو خويندەنەو ھەى ئەو چىرۆكە

بە ھاواری دوو دلەو ھە روشتن بە ئاسپايى بە لام كەسيان نەدۆزىيەو

دوو ئەو ىندار

بە شاھىدى كۆنە شمشال

تىكەل بوون لە گەل سىبەر و خەون و سەھويل و تارمايى

ئەوا ئەمرو

سالەو ھەختى ئەو خەمەيە

دايكى كوران ھەموو دەلین:

ئوخەى ئاوات

دايكى كچان دەلین:

ئوخەى شەنگە پىرى

قامىشەلین ھەموو بوو بە شمشال و لە گەل يە كەم پشووئى شەمال

سانفونىاي ھەزار شمشال

لەو دەشتە دا

زولمی خان و بهختی کچو له و مهرگی تاوات لیده دا

منی شاعیری دل شکاو له و کاته وه

هه رکه رووده که مه چیا

تووره ی شمشالی تاوات و دهنگی قاقای شهنگه بیړی له گویمآ دهنگ ده داته وه

به باوه پری خه لکی ولات

روحي شهنگه بیړی و تاوات

دهس له گه ردن سهیران ده کهن

له سهه ر تا سمانی تاوایی

له سهرکانی

له دهم رووبار

له جیبی هه وار

له ری پی خیلات

به رده پره شان

۱۳۱۴ ای فاکه لیو هی ۱۳۲۶

وتو ویتز

به‌ری به‌یانی به‌ر له وهی له به‌حری ئاسمانه وه شه‌به‌ق بدا دوری هه‌تاو
 له نیو باخچه‌یه‌کی سه‌وزوگه‌ش و پاراو
 نه‌رگسیکی به‌ناز و شلک و مه‌سته‌چاو
 به‌جه‌نه‌نگ و بو به‌هانه

سلاوی کرد له ریحانه
 سلاو قوله ره‌شی جیران

به‌خته‌که‌شت وه‌ک خوٚت ره‌شه‌چاک مایه‌وه‌بی مشت‌ری و بی دلداری و بی ده‌زگیران
 زه‌مانه‌توی کرده‌گه‌پ و منی کرده‌قیله‌ی چاوی جوان و پیران
 که‌س نایه‌ه‌وی‌ی خوٚت گیژ مه‌که‌به‌بوئی عه‌تر و عه‌پیران
 ره‌شه‌ریحان رووی کرده‌ته‌و مه‌سته‌چاوه

ژیرانه ولامی داوه
 من ره‌شیکی داوین پاک و به‌نامووسم

بی‌گله‌یی له‌قسمه‌تی چاره‌نووسم
 بو من چاره‌ره‌شی نیه‌بی دوست و بی ده‌زگیرانم
 چاره‌ره‌شیم له‌وه‌دایه‌له‌گه‌ل‌ئی وه‌ک تو جیرانم

تو بئی پهرده و نه زه رباز و گونه هباری
 به دریژی ته مه نی خوت هر دهسته موی دهستی سووک و ههرزه کاری
 ته گهر دلت خوشه به وهی
 دلرفین وو شلک و نه رمی
 منیش دلم خوشه به وهی
 وه کوو تو نیوم دهر نه کرد به چاو چیزی و به بئی شهرمی.

بهرده ره شان

۵۱۵ ای شهرمانانی ۱۳۷۳

پردی تهوین

له و روژه وه پردی تهوین مهودای دلی من و توی کرده ههنگوی

هه موو شهوی

دیوه کهی خووم دیتته خهوی

له دیوه بیدهنگه که ما زوردهنگم وه گوئی ده کهوی

شهوی یه کهم

خرمه ی خشل و زیبری بووک و دهست بزوی تازه زاوا

شهوی دووهام

له لایه ک دهنگی شهق شهقه و له لایه ک تریقه ی ساوا

شهوی سیههم

بوئی شیر و مه مک مژه و جیره ی لانکی داره گوئز و لایه لایه ی پر

له سوزو به هه ر دهنگی ههستیکم لی ده ژیتته وه

به هه ر چرکه ی کاته ژمیریک

چیا چیا رونوی خه م ده تویتته وه

دل م ئالبومی ئاوات و

هيو اكانم هه موو به هاري نه هاتوو

جا نازانم شهوي توش وارا ده بري

يا هه ر منم يادي عيشقي تو ده مگري

به ر ده ره شان

۱۱۳۷۳۳

سو و تمان

خوشم ناوینی

هسته برؤ

نه مپرو کاتی بی چاویلکه‌ی خوشه ویستی روانیمه تو
دیتم بالات وه کوو جاران بهرز نه بوو

بالای توّم کرد به جگه ره

نیوی خوتم له سهر نویسی

تاگرم دا بی سی و دوو

چاوه گه وره کانتم

کرده ژیر سیگارو

پرم کرد له شقارته و فلتهر و سووتوو

خوشم ناوینی

من پلاکی نه وینی توّم له مالی دلّم کرده وه

به یه کجاری سووتاندم و توله‌ی دلی سووتاوی خوّم کرده وه

نه گهر تو دلی خوتم کردوته تاوینه‌ی که سیکی تر

منیش دلی خوّم ده که مه قابی وینه‌ی که سیکی تر

مه‌ه‌آباد

۱۹۱ سهر ماوه ری ۱۳۷۳

کۆلگه‌ی دارستان

شه‌شی مانگ بوو خوشه‌ویستنت تۆپه‌له به فریک بوو بچووک فینکایی ده‌دا به دلی
 کویستانم
 دوازده‌ی مانگ بوو خوشه‌ویستنت گولیک بوو پر به باخچه‌یه ک زینه‌تیک بوو له
 دلی به هارستانم
 سیزده‌ی مانگ بوو نه‌وینی تۆم تیکه‌لاوی مه‌ی کردبوو پر به گه‌روو به‌ستم
 ده‌گوت : پر له بزه لیوه‌کانم
 به‌لام چه‌رتی گه‌لاویژ بوو نه‌و روژه‌ی تۆ شکاندت نه‌هدو په‌یمانم
 خوشه‌ویستنت بوو به پۆلوو ئاگریک و که‌وته ده‌روونی به‌ژانم
 بلیسه‌ی ئاگر گه‌یشته هیلانه‌ی هه‌لبه‌سته‌کانم
 مه‌لی شیعر هه‌موو ره‌شی دووکه‌لی خه‌م له ده‌مم پۆل پۆل فرین و ئاشکرا بوو رازی
 شاراو‌هی شادی و خه‌فه‌ته‌کانم
 بیست و هه‌شتی ئاخ‌ر مانگ بوو
 له ده‌م ئاو‌یک ره‌شه‌با هه‌والیکی پی‌گه‌یاندم
 به‌یه‌کجاری وشک هه‌لات ریشه‌ی هه‌موو هیواکانم
 منی نه‌مامه‌که‌ی دوینی له سایه‌ی گولیکی وه‌ک تۆ نه‌وا نه‌مرو کۆلکه‌یه‌کی دارستانم

به‌رده‌ره‌شان

۶ی فاکه‌لیوه‌ی ۱۳۷۴

شەمەننەفەر

منی ریبوار لە بیرم نیه لە کەنگیووە سەرنشینى شەمەننەفەرى زەمانم
بەلام ئەوەندە دەزانم

لە کووپەى ژمارە سیزدە دانیشتووم

لە پەنا بەرو بوخچەى ئاواتە کانم

ئەو گولانەى تۆ داتمى بە یادگار

ئێستا هەموو هەلوەریون، گەلاگەلا لە دەستى من کەوتوونە خوار

گشت کووپە کان گول و ئەوینیان تێداپە

بەلام کووپە کەى من بوئى گول و ئەوینى لى نایە

شەمەننەفەر نە ئەو یە بەمگە پەنئى

نە ئەو یە لە ویستگە یە کى گلینا لەشى ساردم دابەزینئى

خۆزگە مەلى دل بىسرهوى

دە گەل بىم و دە گەل نەبم شەمەننەفەر لە سەر من پە کى ناکهوى

بەلى گیانە

ئەو چرکە چرکەى تۆ دەلى کاتە ژمیری بى وچانە

لە گوئى مندا گرەمە گرمى شەمەننەفەرى زەمانە

گۆمه شووشه

ماسییه ک له شووشه یه کدا

به دهم شین و گرینه وه سه ری به دیواری بلوورین داده دا

به خوئی ده گوت:

من کوری ده ریای هه راوم

له ده ریادا له گه ل سه ده ف و مرواری هاو نشین و تیکه لاوم

حه یفه دیلی گۆزه تاوم

حه یفه گیری ته شته گولم ا

من په روه رده ی لانکی خوراژه ی شه پۆلم

قه ت باکم به خه ته ر نیه

مه له ی ئاوی کپرو زه لکاو هونه ر نیه

به وه ی نی ورد و بی سه نگم

له جیی خوئی دا من هومییدی تۆپه وانم

من جیی ته ماعی نه هه نگم

رزگارم کهن با تۆپه وان به شه رتی ژین و مه رگم تۆپه که ی باوی

به لام ژینی مه یته ئاوی گۆمه شووشه ی ته سک و بی شه پۆلم ناوی

به رده ره شان

ناهی خاکه لیپوهی ۱۳۷۲

نفرین

نفرینی من

چه کی دلی تهنگی منه

نفرینی من

ته قینه وهی شه وه زهنگی به سام و بی دهنگی منه

نفرینی من

تکھی دوو لیزگه نه سرینه

نالهی دلیکی به برینه

گرفهی ناهی ناگرینه

هر کوی دهچی

نفرینم داوین گیرت بی وه کوو منداال

نه سیب بی دلی تهنگ و ناسوی ته م و ژیانی تال

نفرینی من به جه یاز به ره

هر کوی دهچی

جه یازت هر له سهر سه فهر بی

ناسوت هر ته می له سهر بی

ژیانت پرله په شیمانی و ناهومیدی و زهره ر بی

نه دپدهی خوشت به تو وه ده ره به ده ر بی

به رده ره شان

۷۲ ره ره ری ۱۳۷۴

شاعیری نیشتمان

ئیواره بوو

ئاسۆ مه کوئی چهند گه وال و په له هه وری ئاواره بوو

به دلیکی پر تاسه

نوقمی فرمیسک و هه ناسه

به ره و جیژوانه که ی جاران

له لیواره ی کانیاوی نازداران وه پیکه وتم

له ریگه دا دیم عافره تیکی چه ماوه له دهم ئاو چوکی دا دابوو

چارشیویکی به فرینه ی به خوئی کیشابوو

قژی سپی له خمی شین هه لکیشابوو

زامی په نجه ی به سه رگونا په وه مابوو

دیاربوو زورجار رووی رنی بوو له خوئی دابوو

دوور ده نگم دا:

توچ که سی؟ ته ی ئاده می

وا دل ته نگ و په ریشان و دل به خه می

بانگی کردم:

هه وراز وه ره

جاری تۆبلى چ كەسى
 من ئاشنام گەر شيرت پاك بى دەمناسى
 پر به چيا هاوارم كرد:

من شاعيرم
 من خاوهن ههست و دلرفين و ماهيرم
 له دهستم دى

به چيني وشه ي تاگرين هه وره تريسقه به دى بينم
 درك و دالى سه ر ريبازى ريبواران بسووتينم

ده توانم بيمه زريائيك
 له ناميزى به هار و خاكه ليوه دا
 لاله زارى باخى شه دداد وه كوو پاييز بته كينم

له دهستم دى
 بيم به بومه له رزه يه ك
 هه زار قه لاي قورس وقايم بروخينم

د توانم بيمه ده رپايه ك
 له شه پوليك هه زار لافاوى كه شتى خور وه دى بينم
 به لافاويك هه زار پاپور بخنكينم
 جارى وايه ده بيم به بولبولى دهنگ خوش
 له لووتكه ي كيو به سوز و جوش ده چريكينم

ده كهومه سهر زمانى دايكى نيشتمان

نيوه شهوان بو روله كان لايه لايه يه ك ده خوينم
به و ئاهه نكه، له يه ك شه و دا به يه ك ده ستم
ميليون، ميليون، لانكى گه لم راده ژينم
ميليون، ميليون كوړپه ي گه لم ده خه وينم

ده نا ده بم به گوړانى

له سهر ليوى كوروكچانى نيشتمان ده چريكينم
باوه ش، باوه ش خونچه ي ئاوات و ئاره زوو ده پشكوينم
به هارى نيشتمانى پيډه ره نكيڼم

جاچون ئيستانه ناسيوم؟!

له ريزى گه وره هيژه كان نه ت نووسيوم...
دايه پيره له و لاما به دم ناله وه پي ي گوتم:
كورى دايه ي هينده مه لي من شاعيرم، من شاعيرم

شاعيريك كه ريگه ي خو ي لي نه گوړابى
وشه و رسته جوانه كانى له پيناوى بريقه بريقى زيرو زيودا، نه
دورابى

بوگه له كه ي كورپيكي باش و به كه لكه
شاعير ته نيا هر كورى دايكى خو ي نيه، كورى خه لكه
هينده مه لي من شاعيرم، من به كه لامم ساحيرم

دايه پيره پي ي ده گوتم و بو لام دهات

له داويناى بو نى خاك و خو له كه ي نيشتمان ده هات

ناسیمه وه به لئی دایکی نیشتمان بوو
 دایکی من و زگ سووتاوی گه لیک قهبری پیرو جوان بوو
 نه و جار زانیم من بیی ته دهب جوو لاهه وه
 له وهی زیاتر چاووراوو دم هه راشی په سه ند نه بوو
 به لاهه وه
 سه ری گیتوم به ردایه وه و زه ردو خه جالته مامه وه
 له دوایی دا وه کوو کوریکی به نه مه گ
 به تایینی وه فاداران سی، چوار جارن

سه ری ریزم دانواندو
 ده م و چاوم له سه ر خاک و خوئل خه وانندو
 ده ست له سه ر سینگ گوی به فه رمان هییدی، هییدی
 کشامه وه
 له و روژه وه هه ر کوتوومه من شاعیر نیم
 به و هیزه وه گه ر نیشتمانم ئاوادی زور به خوئدا
 شکامه وه
 باوه ربکه ن زور به خوئدا شکامه وه

به رده ره شان

ای پووشپه ری ۱۱۷۲۱۱

دهریای ژیان

ژیان چیه؟

دهریایه کی بی بهستینه
یا گولزاریکی رازاوهی دل تهستینه

له میژ ساله

ئهو پرسیاره وه ک بالندیکی سه رگه ردان
له ههریمی شلیژاوی بیروزه ینم دیت و ده چی
ده لیم ریگای نیمه ریوارانی ژیان بوکوی ده چی
نه باوکی خوّم، نه بیگانه، نه ماموستای قوتا بخانه

ههرکات ئه وهم لی پرسین
له ولاما گوتوویانه

نازاین چیه

بی هه والین ریازه کهش بوکوی ده چی؟
نیمه ریوار له ریگه دا ههر چیروکی رابوردوان ده لینه وه
پئی له شوینی پی مردوان ده نینه وه
ئهو په پولهی به ویسالی شه م ده سووتی ده لی:

ژیان عاشق بوونه

نه که وتنه

نه سره وتن و فیدا بوونه
نه ترسی و سه رتیدا چوونه

بولبول دهلی:

ژیان ته نیا به هاریکه
دونیای هه راوی من سووچی باخچه یه ک یان گولزاریکه
هه لمژینی شه ونمی سه ر لیوی گوله
نه و جار چریکه ی به ژان و ئیش و کوله
دهر پربنی ههستی دله

بولبول دهلی:

کاتی گولی باخی ژیان سیس و زه رده
شه ونمی من کرپوه په به هاره که م چله ی رستانیکی داگیر که ری سه رده
سه روی بالا به رز دهلی ژیان هه ر جوانی و جه ماله
زه رده خه نه ی پر له سیحری دلرفینی لیوی ناله
نیگای گهرم و ههست بزوینی چاوی کاله
هه ر که س به بالا جوانه
نه و شایانی قه در و ریزو هه موو نیعمه ته کانی ژیا نه
که ژوکیوی به رز دهلین ژیان ته نیا سه ری به رزه
خوراگری و دلی قایم و نه له رزه
له بهر بوومه له رزه ی ویران که ری زه وی نه به زینه
له بن باری رنوی قورس و ساردوسی نه ته زینه، نه رزینه

دهریا دهلی:

ژیان وه ک من مه ند و قوول و به گیژاوه

پو له شه پوډ و شلیژاوه

دهریا دهلی:

ته و ندهی من به پیری خوډ وه بیرم دی
 ههر کهس که میوانیکی شاره زا بووه
 له شهر له گه له شه پوله کان نازا بووه
 به هیزی شانی خوډی ره هابووه

دهنا دیلی دهریا بووه

ته و جار منیش به ناسانی

مانای هه موو وشه و پیته کانم زانی

هاوارم کرد:

دهریای به سام و بی سنوور، تو راست ده که ی
 تو راسته قینه باس ده که ی
 له نیو دهریای ژیانیشا ته وه ی بیل ژه نی چا نه بی
 له مه له دا زانا نه بی
 ته گهر دیلی دهریا نه بی

رسق و روژی ماسی کانی دهریا ده بی

کونه یاسای دهریای ژیان، ههر و ابووه و ههر و ده بی

دهریای ژیان قه لافه تیکی چه شنی پا پوری ده وی

وه هابی، که له بهر ته و ژمی سامناکی هیچ شه پولیک نه که وه ی

مه هاباد

۱۳۶۹ به فرانیاری

بوٲمن مه گري

بوٲمن مه گري

بوٲمن مه گري

كهس نه زانئ، من ده زانم

به نيوي من خه ريكي بوٲه كي تر تازي داده گري

بوٲمن مه گري

من ده زانم هه نيسكه كانت درونه

فرميسكه كانت تامي ئاوي هارويينه

بوٲمن مه گري

تو له سه ر شايي ته شريفت ده برده وه

منت ديت

و

ده سه ري سه رچوٲيت ده ره يئا

و

به بيانووي فرميسكه كانت

كل و ريمولت له چاوت پاكرده وه

به رده ره شان

ه داي پوشپه پري ۱۳۷۶

بیره وه ریه ز پینه کان

ئاخ چی لیھات

ئەو روژانە ی زیان بە دلی هەموومان بوو

ئاخ چی لیھات

ئەو روژانە ی هەرچی دل بوو شادمان بوو

هەرچی گۆل بوو بی خەزان بوو

گۆی بگرە با بۆت نەقل کەم

ئەو سالە ی چوار وەرزه فەسلی گولان بوو

زستانانە...

هەرچی کیژ بوو لە کانێ بوو

هەرچی کوپ بوو لە سەربان بوو

بەھارانە...

هەرچی کوپ بوو لە کیوان بوو

هەرچی کچ بوو

یا لە گەل پۆلی بیریان بوو

یا له مهندي و کهنگران و سهيران بوو

هاوینانه

ههرچی کور بوو له مهیدانی تیکووشان بوو
ههرچی کچ بوو له ههوار و له کویستان بوو

پاییزانه ش...

هه موو لیک کو ده بووینه وه
ههر به روژ ماره کردن بوو
شهوانه خه نه بهندان بوو

نیوه شهوان نه وهی پیر بوو ده جی دا بوو
نه وهی لاو بوو له جیژوان بوو

ئاخ چهن خوش بوو

نه و شهوانه ی له مالیک شایی لوغان بوو
نه وهی پیر بوو له دیوه خان تامه زرۆی بهیت و حهیران بوو
نه وهی لاو بوو له کولانی
به تاسنی چۆپی کیشان بوو
له لایه کی به لینی و قهول و پهیمان بوو
له لایه ک سرت و خورت و یادگاردان بوو

کهس نیه وه کوو خووم بزانی

نهوده م ژيان چهنده جوان بوو

به لام ئیستا...

لاپه‌ری ژین وه‌رگه‌راوه
هه‌رچی یاری وه‌فادار و نه‌هلی دله، هه‌لبراهه

به‌لی ئیستا...

ته‌نیا من و
دیویکی پر له دوکه‌لی جگه‌ران و
کوئه‌ خه‌میکی گران و
قه‌له‌میک و کاغه‌زیک شه‌میکی نیوه سووتاوو
شیعریکی هه‌ل نه‌به‌ستراوو
هه‌زار تاسه و هه‌زار ئاواتی خنکاوو
هه‌زار به‌سته‌ی نه‌ بیژراوو
دلکی تاگرین و دانه‌مرکاوو
یه‌ک په‌نجه‌ره که ده‌روانیه‌ گورستانی ئاوی

که‌چی دیسان هیوا دارم

له‌ نیو به‌ فرو به‌سته‌ له‌کی هه‌ردوو چلان، من چاوه‌روانی به‌هارم
من ده‌زانم پی‌کوله و دروو، خونچه‌یان له‌ نیو نه‌بردوو
دلم روونه من ده‌زانم گول نه‌مردوو
جاری زووه به‌هاری عاشقانه‌ی من رانه‌بردوو
پیر بوونی چی نه‌وه‌تازه‌ خوّم له‌ دنیا یه‌ هه‌لکردوه

به‌رده‌ریشان

کای جوهره‌دانی ۱۱۳۲

بی وہ فایی

دلہم دہ گری...

گریانیکی بہ کل وکو

پر لہ خہ فہت، پر لہ بو سو

دلہم دہ گری

وہ ک مند الیک بوو کہ شووشہ یہ کی ہہ بی و خوشی بوی

دہستیکی تر لی ی بشکینی

وہ ک کو تریک

تاقہ جو وجہ لہ یہ کی بی و ہہ لویہ ک لی ی بخنکینی

وہ ک بولبولیک

لہ دونیادا تہ نیا خونچہ یہ ک ، شک بہ ری و جاروبارہ بوی بخوپنی

دہستیکی غہریب و نامو بیچنیت و لی ی بر فینی

وہ ک مہ لیک بی سہ رہنا

ہیلانہ یہ کی گہ رمی بی و رہ شہ بالی ی بروخینی

دلہم دہ گری

گریانیکی پر لہ شہرم

تہ سرینم وہ ک وردہ بارانیکی نہرم

به تاگري ته بي خهفت تازاي له شم وه کوو موميک داگير ساوه گهرم، گهرم
خه مبار ته نيا دلي منه

گولي دزراو، گولي منه
بيجگه له قرچه ي دهروونم له زورلايان
ده گاته گويم دهنگي لاوزه و که پره نايان

هه لپه رکييه ک به دلي لاوان

به که يفي بالا لاو لاوان
له حه وشه ي گه و ره ماليکا ديت و ده چي
دلي منه ده شيلدری له ژير په نجه ي چوپي کيشان به خاكي ره شدا روډه چي
به ديتني نهو ديمه نه چه ق و چويه ک به نيو له شم داده گه پري
بيره و ه ريه جوانه کاني پيکه وه بوون

وه ک بروسکه به ميشکما تيده په پري

نه و روژانه ي که دوو به دوو

به ره و چيا ده مان گرت دهستي تاره زوو
به پيکه نين له ريگه دا
گول و سهوزه و گژ و گيامان پيک دا ده دا
ده چووينه سه ر کانياوه پر له تاوه کان
ده چووينه ده م شه تاوه کان

وه ک دوو په پووله ي به خته وهر

تير ده گه رايين له ده شت و دهر
له دو اييدا به گول چنين، به پيکه نين

به په‌نجه‌بازی و شه‌ره‌تاو
 له‌گه‌ل درایین زهرده‌ی هه‌تاو
 وه‌ک دوونیسێ بیده‌نگ و به‌ئاسپایی

ده‌خوشینه‌وه نیو ئاواایی

خۆشه‌ویستم کاتی‌ک له‌جلی بوو‌کینی دا
 له‌ ژیر تارا، له‌و پهری دل‌پینی دا
 به‌لای منا راده‌بردی
 کچوله‌کان به‌سه‌ماو به‌چه‌پله‌ریزان
 به‌ره‌و که‌ژاوه‌یان بردی
 ته‌میک به‌سه‌ر هه‌ر دوو‌چاوی دلم‌کشا
 به‌ته‌واوی توامه‌وه له‌شه‌وی ره‌شا
 کاتی‌که‌ژاوه‌ت که‌وته‌ری
 به‌شل شلین و به‌سه‌ما
 بونه‌وه‌ر له‌دی‌دا نه‌ما
 به‌گورانی، به‌هه‌ل هه‌له‌و به‌زم و شایی
 دوور بوویه‌وه، له‌ئاواایی
 منی خه‌مبار به‌جی ما‌بووم به‌ته‌نیاایی

پیره‌ساز، ده‌زین‌گایه‌وه

چیا ده‌نگی ده‌دایه‌وه

هه‌ی شل، هه‌ی شل، هه‌ی تۆق له‌مل

هه‌ی خاکم به‌سه‌ر چاو به‌کل

کاتنی که ژاوهی تو به ره و هیلانهی چاره نووس ده چوو
 نه من له داوینی چیا

کوږپه‌ی تاقه ئاواته کهم له سه رکوشم گیانی ده رچوو
 له نیو قه لای دل خنکینی په ژاره دا
 له و دهشت و چوله واره دا
 ئاوازی نهرمی شنه با دهری هینام له تهنیایی
 به سته په کی بو گو تمه وه به ئاهه نگی لایی، لایی

لانکی دلمی راده ژاند به ئاسپایی

ده زانی به سته که چ بوو

پر به چیا ده یچریکاند

بی وه فایی، بی وه فایی...

مه هاباد

هه‌ئای ریه‌ندانى ۱۳۶۷

رووبار

من تنوکیک ئاوی رووبار ناگوږمه وه به ئاوی زه مزه م و حه یات

ئه و رووباره ی له من بوته قیله ی دل و مه کو ی ئاوات

ئه و رووباره ی بو نی یاری دووری لی دی

ئه و رووباره ی بو نی په لکی ره شه ریحانه و خاشخاشکی سووری لی دی

ئه و رووباره ی بو نی گوزه ی گل و په نجه و نالقه و بازنه و پاوان و بهرمووری لی دی

ئه و رووباره ی دهنگی پره له رازی دلی ئه ویندار

پره له سرته ی دزیتی تووله نه مامی هه رزه کار

ئه و رووباره ی دهنگی یادی جیژوانه و بلاوینه

له نیو دلیا به جیماون تاله قژ و کلدان و دهنگه شانوه له تکه ئاوینه

به لام داخم من و رووبار، گهر ده که وینه داوی شار

ئه و ده خزیته لووله کان و ده خوشیتنه بن پرده کان و له ت، له ت ده بی و پرده بی

له رهنگاوی شار

منیش له نیو هه وری دووکه ل نو قم ده بم

چ ئی ماشین، چ ئی مورفین، چ ئی سیگار

دیمه سهر لیوی قاناویک به لاره لار

ئەو جار دەلیم ناخ رووبار

خۆزگە بەو دەم لە دیمە کە ی نزیك هەوار
 دەورەیان دەگرتی دەیان بالاچنار
 خۆزگە بەو دەم، تۆ ریباز بوی من ریبوار
 خۆزگە بەو دەم تۆ جیژوان بووی، من ئەویندار

بەردەرەشان

لای کە لاویژ ۱۱۳۷۶

تاخرین نامه

تازیزه کهم

نیوه شهوه و شه می دیوه بچو و که کهم
 وه کو تو به گری تهوین په پوله که ی خو ی کوشتو وه
 به لام تا یا تو ش وه کو شه م له سهر تهر می په پوله که ت جامی ته سرینت
 رشتو وه

تاقه که سم

ته وه دو این نووسینه بو ت ده نووسم
 سه رم مانای سلاوی که وه له ژیر پیلا وه کانت دا ده یتوینه وه
 دل م مانای مالاوی کی به خه مه وه له ههر جی په بیرت بکه م به شیعریک

ده یکو لینمه وه

ههرکات ته تو ش بیرت کردم

سرنج بده لاو لاوه مه یله و زرده که ی بهر په نجره
 بزانه ته ویش وه کو و من تو زی خه فه تی له سهره

به لام تو خوا

دوای ته م ته وینه ساوایه
 نامه کانم مه سوو تینه

هر نامه‌یه کم دلیکی پر له خوینه
 چونکه دوای نهو سوتاندن و خه‌لووز به‌بادا‌کردنه
 تیده‌گه‌ی که خوینی یازده شیعی کوردیت له‌گه‌ردنه

بی وه فانیم

ئیستاش وه کوو جاران ده‌لیم
 وه فا‌گوله و جه‌فا خاره
 وه‌فا مه‌له و جه‌فا ماره
 ئیستاش وه کوو جاران ده‌لیم
 به به‌رزای هزار ئاسمانی پر نه‌خته‌ر
 به قوولایی هزار ده‌ریای نه‌هه‌نگ په‌روه‌ر
 خوشم ده‌وی‌ی یاری تازیز
 خوشم ده‌وی‌ی خودا‌حافیز

مه‌هاباد

۱۳۷۲ ی ربه‌ندانی

ته نیا له چیا

ههر من مام له چپای ته م و لیل
 له جی راوگهی به تالی خیل
 هاوړی کولیک په ژاره و خه م
 ناسوی دوور و هو میدی که م

هیوام و ابوو
 به هه شتیکم بو پیک بینی
 شه وان ههستی
 بیشکه ی ساوام بو راژینی
 یاران روین من مامه وه
 به پولوی مهینه ت توامه وه
 گهرده لوولی ریباری ژین
 ونی کرد به هاری رهنگین

هیوام و ابوو له نامیزی خوشه ویستم
 دهنگی ناسکی تریقه ی ساوایه ک بیستم
 دلم ته نگه، له شم سه رده، غم م زوره، روخم زه رده
 ریواریکی ماندوو دلم
 نامانج دوور و بی مه نزل م
 به ته نیایی له داوینی که ژی تاوات
 چاوه ری ی نه و به هاریکم به لام هه یهات

له نيو شه وگاري ته نيايي
 له چولي، دوور له تاوايي
 که ته م به سر چيا ده کشي
 ده لئي ده ستیک دلم ده کوشي

به خوم ده ليم

ناسکه په نجهي ساړيزگهري برينم کوا

تر يفه ي مانگه زيوينه ي نه وينم کوا

نه ي هاو رازي ژيني تالم

بوو که زيړينه ي خه يالم

سه رچاوه ي خه ونی رويايم

هاوالي کاتي ته نيايم

ژيان برې تو له لام باريکي سه نگينه

لاشه ي سه رد م

ژيله مويه کي بي تينه

تاوينه ي تاواتي دپرين

ميناي نامانچيکي زيړين

له ژير باري بي هيوايي

چرژي دا به ته سپايي

تاوات له لام وه کوو خه ونیکي تالوزه

کاتي لاويم زستانیکي بي نه وروزه

مستطیل

یادداشت

